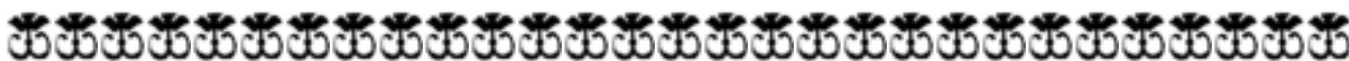

de putearea sa.

20. Flacăra cărnurile dobitoacelor celor stricacioase nu le topea, fealiu de hrană nemuritoare, care să topea ca și ghiiața.

21. Că întru toate, Doamne, ai mărit pre norodul Tău și l-ai înălțat și nu l-ai trecut cu vederea, ci în toată vremea și în tot locul stai lângă el.

CARTEA LUI IISUS, FIIUL LUI SIRAH

Cuvânt înainte

arta aceasta să zice „Înțelepciunea lui Iisus, fiul lui Sirah”, carea nepotul scriitoriului de pre limba jidovească o au talmăcit pre limba grecească, numele lui în cap 8, stih 29, așa să spune: „Învățătura înțelepciunii și a științii am scris întru această carte Iisus, fiul lui Sirah Ierusalimneanul”.

Pre ce vreme s-au scris această carte de aici putem sămui, că întru același cap pre Simon, mai aproape de vremea sa, întră bărbații cei luminați îl laudă. Acesta era feciorul lui Onie al doilea și arhiereu mare, și în multe locuri pomenește greale năcazuri, care au răbdat jidovii de la păgâni și de la împărați. Iară doi arhierei au fost, carii cu numele Simon s-au chemat, unul carele au fost feciorul lui Onie, a celui dintâiu, și a lui Oniia, al doilea tată. Altul, fiiul lui Onie al doilea, și a lui Oniia, al treilea tată, pre vremea Macaveilor vestit. În vremea lui Oniia, celui dintâiu, jidovii în liniște au fost și ceale ce să cuprind în capul 36 a cărții aceștia nu să pot aduce la vremea aceea, și ceale ce le pomenește scriitoriul despre sine în capul 34 să cuvin vremii lui Oniia al treilea, supt Antioh Epifan, cătră începutul goanei, că precum să pare încă nu era omorât Oniia al treilea, când s-au scris acestea, că și pomenirea lui întră bărbații cei luminați o ar fi pus.

Tălmăcirea cărții în Egipt s-au făcut în anul 38, a lui Ptolomeiu Everghet, adevă în anul 38 a vârstei celui ce au talmăcit această carte. Doi au fost Ptolomei, cel de pre urmă, carele s-au zis și Fiscon și carele și-au adaos și e poriclă Everghet, care lucru din scrisorile banilor să culeage.

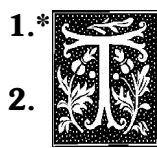
Scriitoriul cărții aceștia, în vremile goanei, în multe țeri au umblat și mai pre urmă în Egipt s-au așezat, unde mai blânzi domni avea jidovii. Acolo, această carte jidovească o au scris, carea limbă jidovilor nu era destul cunoscută, pentru că atunci jidovii grecește vorbiia. Pentru aceea, nepotul lui o au talmăcit pre limba grecească, scrisoarea cea jidovească, după aceea, s-au pierdut. Însă Ieronim, în epistola 115, mărturisește că o au văzut.

Toată învățătura obiceiurilor o împarte și o cuprinde în capete și să nevoiaște să se roage pentru năcazul neamului său. Țeremoniile ceale legiuite și drepturile preoției le laudă. Orighen, cartea 6, împotriva lui Chels. Augustin, în multe locuri, Casian aduc mărturii din cartea aceasta, cu care să întărească dogmele credinții. Încă și însuși Sirah, ca un însuflat cu duh prorocesc, așa grăiaște în capul 39 și airea, în mai multe locuri, ca și cei ce în sine simțesc pre Dumnezeu.

CAP 1

Înțelepciunea este necuprinsă și în zidiri strălucind din veac, de la singur preaputearnicul Dumnezeu își trage izvodirea, care o dă celor ce-L iubesc pre El și să tem de Dânsul. Că frica Domnului, carea aici mult să laudă, nu numai înțelepciunea, ci și alte bunătăți poartă cu sine. Însă cu inimă curată trebuie a să apropiia cătră Dumnezeu.

*3 Împă.
3, 9
4, 29

1. * Toată înțelepciunea este de la Domnul și cu El este în veac.
2. Năsipul mărilor și picăturile ploii și zilele veacului cine le va număra?

3. Înălțimea cerului și lățimea pământului și adâncul și înțelepciunea cine le va cerca?

4. Mai înainte de toate s-au zidit înțelepciunea și întăleagerea minții din veac.

5. Izvorul înțelepciunii, cuvântul lui Dumnezeu întru ceale înalte, și căile ei, porunci veacinice.

6. Rădăcina înțelepciunii cui s-au descoperit? Și meșteșugurile ei cine le-au cunoscut?

7. Unul easte înțelept, înfricoșat foarte, Cel ce șeade pre scaonul Său.

8. Domnul, El o au zidit pre ea și o au văzut și o au numărat pre ea și o au răvărsat preste toate lucrurile Sale,

9. Și preste tot trupul după dăruirea Sa, și o au dat pre ea celor ce-L iubesc pre El.

10. Frica Domnului, mărire și laudă și veselie și cunună de bucurie.

11. Frica Domnului va desfăta inima și va da veselie și bucurie și lungime de zile.

12. Celui ce să teame de Domnul bine-i va fi întru ceale mai de pre urmă și în zioa sfârșitului său va afla har.

13. Începutul înțelepciunii easte a să teame de Dumnezeu, și cu cei credincioși în zgău s-au zidit, împreună cu ei.

14. Și cu oamenii temeliia veacului au încuibat și cu sãmânța lor să încreade.

15. Sațiul înțelepciunii easte a să teame de Domnul și îi îmbatã pre ei din rodurile sale.

16. Toată casa lui o va umplea de ceale ce pofteaste și cămările lui de rodurile ei.

*Psal. 110, 9
Pilde 1, 7
9, 10

17.* Cununa înțelepciunii, frica Domnului, carea odrăsleaste pace și vindecare de însănătoșeare; și au văzut și o au numărat pre ea.

18. Știință și cunoștință de înțeleagere ca ploaia au vârsat și au înălțat mărimea celor ce să țin de dânsa.

19. Rădăcina înțelepciunii easte a să teame de Domnul și ramurile ei, lungime de zile.

20. Frica Domnului goneaste păcatele; și la cine petreace, întoarce de la acela mâniia.

21. Mâniia nedreaptă nu să va putea îndrepta, că pripa mâniei lui cădeare lui easte.

22. Până la o vreamă, va suferi cel îndelung răbdătoriu, după aceea, va răsări lui veselie.

23. Până la o vreamă, își va ascunde cuvintele sale și buzele celor credincioși vor grăi sfatul lui.

24. Întru vistieriile înțelepciunii sânt pildele științei; iară urâciune easte celui păcătos, evlaviia lui Dumnezeu.

25. Poftești înțelepciune? Ține poruncile și Domnul o va da pre ea ție.

26. Că înțelepciunea și învățatura easte frica Domnului și plăcute sânt Lui credința și blândețele.

27. Nu fi necrezătoriu fricai Domnului și să nu te apropii la El cu inimă îndoită.

28. Nu te fățarnici în gurile oamenilor, și buzelor tale ia aminte.

29. Nu te înălța pre tine, ca să nu cazi și să aduci necinste sufletului tău.

30. Și să descopere Domnul ceale ascunse ale tale și în mijlocul adunării să te surpe pre tine,

31. Pentru că nu te-ai apropiat la frica Dom-

2. (a) Ispitii. 16. (b) În cea veachie: neascultători.

nului și inima ta easte plină de vicleșug.

CAP 2

Cel ce vrea să slujască lui Dumnezeu rămâie în dreptate, în frica lui Dumnezeu și în răbdare. Iară cel ce să teame de Dumnezeu crează și nădăduiască într-Însul și mari roduri vor lua. Iară necredincioșilor și nerăbdătorilor, amar. Să arată și folosul teamerii de Dumnezeu.

1.* iule, când vei să te apropii să slujești Domnului Dumnezeu, gătește-ți sufletul tău spre ispită. *Mate. 4, 1
2 Timo. 3, 12

2. Îndreptează-ți inima ta și răbdă și să nu te grăbești în vremea venirii (a).

3. Lipeaste-te de El și nu te depărta, ca să crești întru ceale de apoi ale tale.

4. Tot ce să va întâmpla ție priimeaste și întru schimbările smereniei tale delungă de la tine mâniia.

5.* Că în foc să lămureaste aurul; iară oamenii cei priimiți, în cuptoriul smereniei. *Înță. 3, 6

6. Creade Lui și-ți va ajuta ție. Îndreptează căile tale și nădăduiasțe spre Dânsul.

7. Cei ce vă teameți de Domnul, așteptați mila Lui și nu vă abateți, ca să nu cădeți.

8. Cei ce vă teameți de Domnul, creadeți Lui și nu va cădea plata voastră.

9. Cei ce vă teameți de Domnul, nădăduiți ceale bune și veseliiia veacului și a milei.

10. Uitați-vă la neamurile ceale din început și vedeți* cine au nădăduit spre Domnul și s-au rușinat? *Psal. 30, 1

11. Sau cine au petrecut în frica Lui și au fost părăsit? Sau cine L-au chemat pre El și au fost trecut cu vederea?

12. Îndurătoriu și milostiv e Domnul și iartă păcatele și mântuiaște în vremea năcazului.

13. Vai, inimilor celor fricoase și mâinilor celor slabe și păcătosului,* carele umblă pre doao căi! *3 Împă. 18, 21

14. Vai, inimii ceii slabe, că nu creade, pentru aceea nu să va acoperi!

15. Vai, voao, cei ce ați pierdut răbdarea, și ce veți face când va cerca Domnul?

16. Cei ce să tem de Domnul nu vor fi necrezători (b) cuvintelor Lui,* și cei ce-L iubesc pre El vor păzi căile Lui. *Ioan 14, 23

17. Cei ce să tem de Domnul vor căuta bunăvoința Lui, și cei ce-L iubesc pre El (v) să vor umplea de leage.

18. Cei ce să tem de Domnul vor găti inimile sale și înaintea Lui vor smeri sufletele sale.

19. Să cădem în mâinile Domnului și nu în mâinile oamenilor.

20. Că, precum e mărimea Lui, așa e și mila Lui.

CAP 3

Cinstea părinților e vreadnică de binecuvântarea lui Dumnezeu, și necinstea de blăstăm. Blândețele inimii să laudă împotriva neînfrânării, inima împietrită și vicleană și făloasă să huleaste, laudându-să cea înțeleaptă și milostivă.

17. (v) Plinesc leagea.

1. **D**re mine, tatăl, ascultați-mă fiilor și așa faceți, ca să vă mântuiți.

2. **C**ă Domnul au mărit pre tată întru feciori și judecata mumei o au întărit întru fii.

3. Cel ce cinstește pre tată să va curăți de păcat.

4. Și ca cel ce strânge comori, așa easte cel ce cinstește pre mumă-sa.

5. Cel ce cinstește pre tată veseli-se-va de fii și în zioa rugăciunei sale să va auzi.

6. Cel ce cinstește pre tată să va îndelunga în zile, și cel ce ascultă de Domnul va odihni pre mumă-sa.

7. (a) Și ca stăpânilor va sluji celor ce l-au născut pre el.

*Ieșire 20, 12
2 Leage 5, 16
Mateiu 15, 4
*Marc. 7, 10
Efesea. 6, 3
Facere 27, 27
49, 2

8.* Cu fapta și cu cuvântul cinstește pre tatăl tău, ca să vie ție blagoslovenie de la dânsul.

9.* Că blagoslovenia tatălui întărește casele fiilor, iară blăstămul mumei desrădăcinează temeliile.

10. Nu te mări întru necinstea tătâne-tău, că necinstea tătâne-tău nu-ți easte ție mărire.

11. Că mărirea omului easte din cinstea tătâne-său și ocară fiilor easte muma necinstită.

12. Fiiule, sprijinește pre tatăl tău la bătrânețe și nu-l măhni pre el în viața lui.

13. Și, de-și va piiarde mintea, îngăduiaște-l și nu-l necinsti, ci cu toată vârtutea ta îl cinstește.

14. Că milostenia tatălui nu va fi uitată și (b) în locul păcatelor să va zidi ție.

15. În zioa năcazului tău, aduce-ș-va aminte de tine, ca ghiața când easte sânin, așa să vor topi păcatele tale.

16. Ca un hulitoriu easte cel ce părăsește pre tată și blăstămat de Domnul easte cel ce mânie pre mumă-sa.

17. Fiiule, cu blândețe săvârșește lucrurile tale, și de omul cel priimit te vei iubi.

*Filip. 2, 3

18.* Cu cât ești mai mare, cu atâta mai mult te smerește și înaintea Domnului vei afla har.

19. Că mare e putearea Domnului și de la cei smeriți să mărește.

*Pilde 25, 29

20.* Ceale mai presus de tine nu le căuta, și ceale mai tari decât tine nu le cerca nebunește (v).

21. Ceale ce s-au poruncit ție, acealea cu cuviință le cugetă, că nu-ți sânt de treabă ție ceale ascunsă (g).

22. În lucrurile ceale deșearte nu ispiti mult, că mai mult decât easte priceaperea omului s-au arătat ție (d).

7. (a) În cea veachie să află și aceastea: cel ce să teame de Domnul cinsti-va pre tatăl său. 14. (b) Adecă, să va zidi ție casa, sau ți să va mulți sămânța; sau precum tâlcuiesc unii: vei afla milă în vremea judecății. 20. (v) În unele nu să află: nebunește. 21. (g) În unele sânt și aceastea: că nu-ți easte de lipsă ca cu ochii tăi

23. Că pre mulți i-au înșelat părearea lor și socoteala rea au făcut să lunece cugetele lor.

24. Inima vârtoasă rău va păți, mai pre urmă.

25. Și cel ce iubește primejdiia va cădea într-însa.

26. Inima vârtoasă îngreoa-să-va de oste-neale, și cel păcătos va adaoge păcate preste păcate.

27. Aducerii (e) trufașului nu easte vindecare, că răsadul păcatului s-au rădăcinat într-însul.

28. Inima celui înțelept va cugeta pilda, și ureachia celui ascultătoriu, pofta celui înțelept.

29.* Focul arzătoriu îl va stânge apa și milostenia va curăți păcatele.

*Danii. 4, 24

30. Cel ce răsplătește daruri își aduce aminte după aceasta, și în vremea căderii va afla întărire.

CAP 4

Îndeamnă spre milostenie și spre înțelepciune, arătând folosințele aceștia. Rușinea e bună și rea. A nu să tainui înțelepciunea, nici a trăi împotriva adevărului. A să lupta pentru dreptate. Lucrarea ta să răspundă cuvântului. Fii de omenie cătră supușii tăi și nu scump.

1.* **F**iiule, viața (a) săracului să nu o lipsești și ochii cei lipsiți nu-i face să așteapte.

*Tovi. 4, 7

2. **S**ufletul flămând să nu-l întristezi și să nu urgisești pre om când are lipsă.

3. Inima năcăjită nu o turbura și nu întârziia a da celui lipsit.

4. Rugăciunea celui năcăjit nu o lăpăda și nu-ți întoarce fața ta de cătră cel lipsit.

5. De cătră cel sărac nu-ți întoarce ochiul și nu da loc omului să te blastăme.

6. Că rugăciunea celui ce te blastămă pre tine, întru amărăciunea sufletului său, o va auzi Cel ce l-au făcut pre el.

7. Iubit te fă adunării și celui mai mare smerește capul tău.

8. Pleacă săracului ureachia ta și cu blândețe răspunde lui ceale de pace.

9. Scoate pre cel năpăstuit din mâna celui ce-l năpăstuieste și să nu slăbești de inimă când judeci.

10. Fii celor săraci ca un tată și în loc de bărbat mumei lor.

11. Și vei fi ca fiiul Celui Preainalt și te va iubi mai mult mumă-ta.

12. Înțelepciunea înalță pre fiii săi și priimește pre cei ce o caută pre ea.

13. Cel ce o iubește pre ea iubește viața, și cei ce mânecă la ea să vor umplea de veselie.

14. Cel ce o ține pre ea va moșteni mărire, și oriunde va merge blagoslovi-l-va pre el Domnul.

15. Cei ce slujesc ei sluji-vor Celui Sfânt,

să vezi ceale ascunsă. 22. (d) Tigurin: mai mult decât sânt trebile tale, nu griji, nici ceale deșearte le ispiti mult. 27. (e) Ranei, ca cum ai zice la rană, când creaste carne pre deasupra, cât pare că să vindecă, dar dedesupt rămâne nevindecată. 1. (a) Hrana vieții.

și pre cei ce o iubesc pre ea îi iubeaște Domnul.

16. Cel ce ascultă de ea judeca-va neamuri, și cel ce să apropie de ea va lăcui cu nădeajde.

17. De vei creade ei, o vei moșteni pre ea și vei ținea rodurile ei.

18. Că curmeziș umblă cu dânsul întâiu, teamere și frică va aduce preste el,

19. Și-l va chinui pre el cu învățatura sa, până ce va creade sufletului lui, și-l va ispiti pre el întru îndreptările sale.

20. Și iarăși să va întoarce drept la el și-l va veseli pre el, și va descoperi lui ascunsele sale.

21. Iară de va rătăci, îl va părăsi pre el și-l va da în mâinile căderii lui.

22. Păzează vremea și te ferează de rău și pentru sufletul tău nu te rușina.

23. Că easte rușine carea aduce păcat, și easte rușine carea aduce mărire și har.

24. Nu lua față asupra sufletului tău și nu te rușina de căderea ta.

25. Nu opri cuvântul în vreme de mântuire,

26. Că din cuvânt să cunoaște înțelepciunea,

și din graiurile limbii, învățatura.

27. Nu grăi împotriva adevărului, ci te rușinează pentru neînvățatura ta.

28. Nu-ți fie rușine a mărturisi păcatele tale și nu te sili împotriva curgerii râului.

29. Și nu te supune omului nebun și nu lua față celui puternic.

30. Până la moarte te luptă pentru adevăr și Domnul Dumnezeu Se va lupta pentru tine.

31. Nu fi aspru cu limba ta și leaneș întru lucrurile tale.

32. Nu fi ca un leu în casa ta și nu năcăji cu mânia pre casnicii tăi.

33. Să nu fie mâna ta întinsă a lua și strânsă a da.

CAP 5

Nu trebuie a rămânea în păcat, nădăjduind în averi, în tinereațe, în vârtute sau în mila lui Dumnezeu. Nu fi rătăcind, ci statornic și blând în calea Domnului și înțelept în cuvinte. Nu fi clevetitoriu sau cu doao limbi.

1. **N**u nădăjdui întru avuțiile tale și să nu zici: „Am destule”.

2. **N**u urma sufletului tău și vârtutei tale, ca să umbli în poftete inimii tale.

3. Și să nu zici: „Cine mă va smeri (a)?” Că Domnul, izbândind, va izbândi asupra ta.

4. Să nu zici: „Am păcătuț și ce mi s-au făcut mie?” Că Domnul easte îndelung răbdătoriu.

5. Pentru (b) curățenie nu fi fără de frică, ca să nu adaogi păcate preste păcate.

6. Și să nu zici: „Mila Lui easte mare, va curăți mulțimea păcatelor mele”.

Pilde 10, 6 7. Că mila și mâniia de la El easte, și preste cei păcătoși va odihni mâniia Lui.

3. (a) Supune. 5. (b) Pentru păcatul curățit, iertat. 10. (v) Judecății. 18. (g) Drept judecă întră

CAP 5 ȘI 6

8. Nu întârziia a te întoarce la Domnul și nu lăsa din zi în zi,

9. Că fără de veaste va ieși mâniia Domnului și în vremea izbândirei te va piiarde.

10.* Nu nădăjdui în avuțiile nedreapte, că nimica nu-ți vor folosi în zioa aducerii (v). *Pilde 11, 4

11. Nu vântura în tot vântul și nu mearge pre toată calea; așa e păcătosul cel cu doao limbi. 28

12. Fii statornic întru cugetul tău și unul să fie cuvântul tău.

13. Fii grabnic a auzi și întru îndelungarea mâniei grăiaște răspunsul.

14. De știi, răspunde deaproapelui tău, iară de nu, pune-ți mâna ta preste gura ta.

15. Mărirea și ocară easte în vorbă și limba omului easte căderea lui.

16. Să nu te chemi șoptitoriu și cu limba ta nu vicleni,

17. Că preste fur easte rușine și însămănare foarte rea preste cel cu doao limbi.

18. În mare și în mic, nu fi necunoscătoriu (g).

CAP 6

Mărirea sfatului, pisma și vrăjmășia depărtează iubirea deaproapelui, carea o ajută cuvântarea dulce, pacinica petreacere împreună. Priiatinul adevărat nu să poate prețui. Trebuie a iubi și a cruța înțelepciunea. Trebuie a să cerca însoțirea celor înțelepți și a să ținea poruncile lui Dumnezeu.

1. **S**i în loc de priiatin, nu te face vrăjmaș, că numele rău rușine și ocară va moșteni; așa e păcătosul cel cu doao limbi.

2.* Nu te mări întru sfatul sufletului tău, ca să nu să răpească ca un taur sufletul tău. *Roma. 12, 16

3. Frunzele tale vei mânca și rodurile tale vei piiarde și vei rămânea ca un lemn uscat. Filip. 2, 3

4. Sufletul rău piiarde-va pre cel ce-l are pre el și-l va face bucurie vrăjmașilor.

5. Gâtulejul dulce va înmulți pre priiatinii săi și limba cea bine grăitoare va înmulți închinăciunile ceale bune.

6. Mulți să fie carii au pace cu tine, iară sfeatnicii tăi să fie dintru o mie unul.

7. De ai priiatin, în nevoie să-l aibi pre el și nu te încreade curund lui.

8. Pentru că easte priiatin până la o vreme și nu va rămânea în zioa năcazului tău.

9. Și easte priiatin carele să întoarce la vrajbă și certarea ocării tale va descoperi.

10. Și easte priiatin, soț de masă, și nu va rămânea (a) în zioa năcazului tău.

11. Și în ceale bune ale tale va fi ca și tine și cu slugile tale va îndrăzni.

12. De te vei smeri va fi împotriva ta și de la fața ta să va ascunde.

13. De nepriiatinii tăi te desparte, și de priiatinii tăi ia-ți aminte.

14. Priiatinul credincios e acoperemânt tare, și cel ce l-au aflat pre el aflat-au comoară.

mare și întră mic. 10. (a) Lângă tine.

15. Cu priiatinul credincios nimica nu să poate asemăna și nu easte măsură bunătății lui.

16. Priiatinul credincios easte leacul vieții, și cei ce să tem de Domnul îl vor afla pre el.

17. Cel ce să teame de Domnul bine va ținea prieteșugul său, că, precum el, așa și de aproapele lui.

18. Fiiule, din tinerețele tale aleage învățătura, și până la căruntețele tale vei afla înțelepciune.

19. Ca și cel ce ară și samănă, apropie-te la ea și așteaptă rodurile ei ceale bune.

20. Că cu lucrarea ei puțin te vei osteni și curund vei mânca din rodurile ei.

21. Cât de grea easte celor neînvățați și cel fără de inimă nu va rămânea întru ea.

22. Ca pîiatra ispitirei tare va fi într-însul și nu va zăbovi a o lăpăda pre ea.

23. Că înțelepciunea după numele ei easte și nu la mulți easte arătată.

24. Ascultă, fiiule, și priimeaste învățătura mea (b) și nu lăpăda sfatul mieu.

25. Și bagă picioarele tale în obezile ei, și în lanțul ei grumazul tău.

26. Supune umărul tău și o poartă pre ea, și să nu-ți fie greu de legăturile ei.

27. Cu tot sufletul tău te apropie la ea și cu toată putearea ta păzeaste căile ei.

28. Cearcă-o și o caută și să va arăta ție. Și deaca o vei afla, să nu o lași pre ea.

29. Că mai pre urmă vei afla odihna ei și să va întoarce ție, întru bucurie.

30. Și vor fi ție obezile ei acoperemânt de tărie și lanțurile ei, podoabă de mărire.

31. Că podoabă de aur easte într-însa și legăturile ei fire de iachint.

32. Cu haină de mărire te vei îmbrăca cu ea și cununa bucuriei vei pune ție.

33. De vei vrea, fiiule, vei învăța, și de vei (v) pune sufletul tău, iscusit vei fi.

34. De vei iubi a auzi, vei primi învățătura, și de vei pleca urechiia ta, înțelept vei fi.

Jos 8, 9 35. Întru mulțimea bătrânilor stăi, și cu cel înțelept te împreună.

36. Tot graiul dumnezeiesc pofteaște a-l auzi, și pildele înțelegerii să nu treacă de la tine.

37. De vei vedea înțelept, mânecă la el, și pragurile ușilor lui să le roază piciorul tău.

Psal. 1, 2 38. Cugetă întru poruncile Domnului, și întru legea Lui pururea să gândești.

39. El va întări inima ta, și pofta înțelepciunii tale să va da ție.

CAP 7

A să feri de reale. Să opreaște trușia, fala pentru fapte bune, slăbiciunea inimii, minciuna, limbușia înaintea celor bătrâni și fala pentru jertve. Lauda țarinii, a muierii bune și a slugii ascultătoare. Părinții să-și înveaște pre fii și să-și mărite featele: fiii să-și cîn-

24. (b) Sfatul înțelegerii. 33. (v) De vei pune, sau cum e în greceie: de vei da sufletul tău la învățatură. 2. (a) În unele easte: depărtează-te de la nedrept și să va

stească pre părinți. Trebuie a să cinsti Dumnezeu și preoții Lui. Îndeamnă spre faptele milosteniei și spre aducerea-aminte de ceale mai de pre urmă.

1. **N**u face reale și nu te va prinde pre tine răul.

2. **N**Depărtează-te (a) de la nedrept și să va depărta de la tine.

3. Fiiule, nu sămăna pre brazdele nedreptății, și nu le vei săcera pre eale cu șapte părți mai multe.

4. Nu cerca de la Domnul stăpânire, nici de la împăratul scaon de mărire.

5.* Nu te face drept înaintea Domnului, și înaintea împăratului nu te arăta că ești înțelept. *Iov 9, 2

6. Nu cerca să fii judecătoriu, ca nu cumva să nu poți (b) rădica nedreptățile. Psalm 142, 2

7. Ca nu cumva să te sfiești de fața celui puternic și să pui sminteală întru dreptatea ta. Eclisi. 7, 17

8. Nu păcătuia asupra mulțimei cetății, nici te (v) slobozi în gloată. Luca 18, 11

9.* Nu te lega de doao ori cu păcatul, că și o dată nu vei fi nevinovat. *Jos 12, 7

10. Să nu zici: „La mulțimea darurilor mele va căuta și, când le voi aduce acealea Preaînaltului Dumnezeu, le va primi”.

11. Nu slăbi în rugăciunea ta și nu treace cu vederea a face milostenie.

12. Nu râde de omul cel ce easte întru amărăciunea sufletului său;* că easte Cel ce smereaște și Cel ce înalță. *1 Împă. 2, 7

13. Nu ara minciuni asupra fratelui tău, nici împotriva priiatinului tău să nu faci așa.

14. Nu voi a minți nici o minciună, că minciuna deasă nu e bună.

15. Nu fi vorbitoriu în mulțimea bătrânilor și nu poftori cuvântul în rugăciunea ta.

16. Să nu urăști lucrarea cea cu osteneală și lucrarea pământului, cea făcută de Cel Preaînalt.

17. Nu te socoti împreună cu mulțimea păcătoșilor, adu-ți aminte că mâniia nu va zăbovi.

18. Smereaște sufletul tău foarte, că izbânda celui necredincios foc și viiarme easte.

19. Să nu schimbi priiatinul pentru bani nicidecum, nici pre fratele cel bun pentru aur Ofir.

20. Nu te abate de la muiarea bună și înțeleaptă, că harul ei easte mai bun decât aurul.

21.* Nu năcăji pre sluga, carea lucră cu adevăr, nici pre năimitul, carele-și dă sufletul său. *Leviț. 19, 13

22. Pre sluga înțeleaptă să o iubească sufletul tău, să nu-l lipsești pre el de slobozenie.

23. Ai tu dobitoace? Socoteaște-le pre eale și, de sânt ție de folos, rămâie la tine.

24. Feciori ai? Învață-i pre ei și înduplecă din pruncie grumazul lor.

25. Feate ai? Păzeaste trupul lor și să nu-ți arăți veaselă fața cătră eale.

depărta de la tine păcatul. 6. (b) Rădica, adecă a strica, a face să înceate. 8. (v) Nici te amesteca în gloată.

26. Mărită-ți fata și mare lucru vei face, și după bărbat înțelept o mărită.

Tov. 27. Muiare ai după suflet? Nu o lăpăda pre
4, 3 ea (g).

28. Cu toată inima cinsteaște pre tatăl tău, și de durerile maicii tale să nu-ți uiți.

29. Adu-ți aminte că prin ei te-ai născut și ce vei răsplăti lor, precum ei ție?

30. Cu tot sufletul tău te teame de Domnul, și pre preoții Lui cinsteaște.

31. Cu toată puterea iubeaște pre Cel ce te-au făcut pre tine, și pre slugile Lui să nu le părăsăști.

2 Leage 32. Teame-te de Domnul și cinsteaște pre
12, 18 preot și-i dă parte lui, precum s-au poruncit ție,

33. Pârgă și pentru păcat și darul brațelor și jertvele sfințeniei și pârga celor sfinte.

34. Și celui sărac întinde mâna ta, ca să se săvârșească blagosloveniia ta.

35. Darul dării, înaintea a tot cel viu, și de
Leviț. la cel mort să nu oprești darul.

2, 3 36.* Nu te întoarce de cătră cei ce să
Numeri jeluiesc, și cu cei ce plâng, plânge.

18, 15 37.* Nu te lenevi a cerceta pre cel bolnav,
*Roma. că dintru acestea vei fi iubit.

2 [12], 15 38. Întru toate cuvintele tale adu-ți aminte
*Mate. de ceale mai de pre urmă ale tale și în veac
25, 36 nu vei păcătui.

CAP 8

Nu te certa cu cel putearnic, cu cel găzdac, cu cel limbut și cu cel neînvățat. Să nu să urgisască cel ce să pocăiaște, nici cel bătrân. Nu te bucura de moartea nepriiatinului. Să se asculte cei mai bătrâni, să se cearte cei păcătoși și hulitori. Despre împrumutare, chizeșuire, împotivirea judecătoriaului, cel îndrăzneț, cel mânios, cel nebun și cel străin.

1. u te prici cu omul putearnic, ca nu cumva să cazii în mâinile lui.

Mate. 2. Nu te prici cu omul bogat, să
25, 25 puie asupra ta cumpăna.

Jos 3. Că pre mulți i-au pierdut aurul și inimile
31, 6 împăraților le-au plecat.

4. Nu te sfădi cu omul limbut și nu grămădi leamne preste focul lui.

5. Nu (a) glumi cu omul neînvățat, ca să nu să necinstească (b) mai-marii tăi.

6. Nu înfrunța pre omul carele să întoarce de la păcat, adu-ți aminte că toți vinovați sântem.

2 Cor. 7. Să nu necinstești pre om la bătrânețele
2, 6 lui, că și dintră noi îmbătrânesc.

Galat. 8. Nu te bucura de moartea vrăjmașului tău,
6, 1 adu-ți aminte că toți murim.

Leviți 9.* Nu treace cu vederea vorbele înță-
19, 32 leptilor, ci în pildele lor petreci.

*Sus 10. Că de la ei vei învăța învățătură și a
6, 36

27. (g) În cea veachie easte și aceasta: și la cea urâtă nu te da pre tine. 5. (a) Nu te juca, nu rade, nu te amesteca; (b) Părinții, moșii, strămoșii. 21. (v) În cea veachie: că nu va putea priimi cuvântul. 23. (g) Har mincinos, adecă, în loc de mulțămită, în loc de

sluji celor mai mari.

11. Nu treace vorba celor bătrâni, că și ei au învățat de la părinții lor.

12. Că de la ei vei învăța înțeleagere și, în vreme de lipsă, a da răspuns.

13. Nu ațița cărbunii păcătoșului, ca să nu arzi în flacăra focului lui.

14. Să nu stai împotivă de cătră fața batjocoritoriului, ca să nu șează ca un pânditoriu la gura ta.

15.* Nu da împrumut omului celui mai tare *Jos
decât tine, și de-l vei împrumuta, ține ca cum 29, 4
ai fi pierdut.

16. Nu chizeșui preste puterea ta; iară de te chizeșuiești, aibi grije, ca cum ai plăti.

17. Nu te judeca cu judecătoriaul, că după mărirea lui vor judeca lui.

18.* Cu cel îndrăzneț să nu mergi în cale, *Face.
ca să nu să îngreioiază asupra ta, 4, 8

19. Că el după voia sa va face și vei peri împreună cu nebuniia lui.

20.* Cu cel mânios nu te sfădi și nu mearge *Pilde
cu el prin pustie, căci ca o nimica easte 22, 24
sângele înaintea ochilor lui și, unde nu vei avea ajutoriu, te va ucide.

21. Cu cel nebun nu te sfătui, că nu va putea tăinui (v) cuvântul.

22. Înaintea celui străin nu face lucru de taină, că nu știi ce va face.

23. Nu la tot omul îți arăta inima ta, și să nu-ți aducă ție har (g).

CAP 9

Înțelepțește trebuie a patreace cu muierile, că bărbaților e primejdioasă însoțirea lor. Priiatinul vechiu a să ținea. Nu râvni fericirea păcătoșului. Departă-te de cel ce are putere a te ucide. A petreace cu cei înțelepți. A avea pre Dumnezeu înaintea ochilor.

1. u râvni (a) muiarea carea easte
în sânul tău, ca să nu o înveți
asupra ta învățătură rea.

2. Să nu dai muierii sufletul tău,
ca să suie ea preste puterea ta.

3. Nu te întimpina cu muiarea curvă, ca să nu cazii în lațurile ei.

4. Cu muiarea cântăreață să nu fii adease, ca nu cumva să te prinzi cu meșteșugurile ei.

5.* La fată nu te uita, ca să nu te smintești *Face.
(b) întru podoaba ei. 2, 6 [6, 2]

6. Să nu dai curvelor sufletul tău, ca să
Pilde
nu-ți pierzi moștenirea ta. 5, 2

7. Nu te uita împregiur pre ulițele cetății, nici rătăci în (v) pustiiile ei.

8.* Întoarce-ți ochiul tău de la muiarea *Face.
frumoasă și nu te uita la frumseța străină. 34, 2

9. Cu frumseța muierii mulți s-au înșelat,
2 Împăra.
și de la ea iubirea ca și focul să aprinde. 11, 4

13, 1
sfat și de îndreptare, să-ți aducă nevoie. 1. (a) Să
Mateiu
o temi. 5. (b) În cea veachie: cu fecioara nici o
5, 27
cunoștință să nu aibi, ca nu cumva să te smintești
întru certarea ei. 7. (v) În locurile ei ceale ascunse.

10. Cu muiare măritată nicidecum să nu șezi, și în pilde să nu vorbești cu ea în vin (g),

11. Ca nu cumva să se pleace sufletul tău spre ea și cu duhul tău să aluneci în perire.

12. Nu părăsi pre priiatinul cel vechiu, că cel nou nu easte aseamenea lui.

13. Vin nou easte priiatinul nou, de să va învechi, cu veselie îl vei bea.

Jude. 14. Nu răvni mărirea păcătosului, că nu știi ce va fi sfârșitul lui.

2 Împăr. 15. Să nu voiești ceale ce voiesc cei necredincioși, adu-ți aminte că până la iad nu să vor îndrepta.

16. Departe te fereaste de omul carele are puteare să te omoară și nu te vei teame de frica morții.

17. Și de te vei apropiia de el, să nu greșești, ca să nu-ți ia viața ta.

18. Să știi că prin mijlocul lațurilor treci și pre aripile cetății umbli.

19. După puțința ta cearcă pre cei de aproape și cu cei înțelepți te sfătuiaste.

20. Cu cei înțelepți să fie cugetul tău și toată vorba ta în leagea Celui Preaînalt.

21. Bărbați drepți să fie oaspeții tăi, și în frica Domnului să fie lauda ta.

22. În mâna meșterilor să va lăuda lucrul, și povățuitoriul norodului înțelept, întru cuvântul său.

23. Groaznic easte, în cetatea sa, omul limbut, și cel dârz, în cuvântul său urî-să-va.

CAP 10

Judecătoria înțelept easte folositoriu, iară cel neînțelept, păgubitoriu. Supușii urmează pre povățuitoriu. Toate sânt în mâna lui Dumnezeu. Viața omului e scurtă, după moarte, viermi. Te fereaste de nedreptate, de ocară și de lăcomie. Pe trufași i-au pierdut Dumnezeu. Săracul drept să nu să urgisească, nici bogatul păcătos să se cinstească.

1. udecătoria înțelept va învăța pre norodul său, și povățuirea celui înțelept cu rânduială va fi.

Pilde 29, 12 2. După cum easte judecătoria norodului, așa sânt și slugile lui, și cum easte mai-marele cetății, așa sânt toți cei ce lăcuiesc într-însa.

3 Împă. 12, 13 3. Împăratul neînvățat va piiarde pre norodul său, și cetatea să va lăcui prin înțelepciunea celor puternici.

4. În mâna Domnului easte stăpânirea pământului, și în vremea sa va scula pre cel folositoriu preste dânsul.

5. În mâna Domnului easte sporiul omului (a), și pre fața cărturariului va pune mărirea sa.

Leviț. 19, 13 6. Pentru toată nedreptatea să nu te mânii pre deaproapele,* și nimica nu face cu fapte sumeațe.

7. Urâtă e înaintea Domnului și înaintea oamenilor trufia, și de la amândoi să

10. (g) În cea veachie: easte în casă. 5. (a) În cea veachie: bună călătoria omului. 14. (b) În cea veachie: pentru aceea

lapadă păcatul nedreptății.

8.* Împărăția de la un neam la alt neam să mută, pentru strâmbătăți și pentru sumeții, și pentru avuții; pentru ce să trufeaste pământul și cenușa? *Dani. 4, 14

9. Ce să trufeaste pământul și cenușa, că în viață am lăpădat ceale dinlăuntru ale lui?

10. Boala îndelungată o taie doftorul, și împăratul astăzi easte și mâne va muri.

11. Că, murind omul, va moșteni șerpi și fieri și viermi.

12. Începutul trufiei omului easte a părăsi pre Dumnezeu și a-și întoarce inima sa de la Cel ce l-au făcut pre el.

13. Că începutul păcatului easte trufia și cel ce o ține pre ea va ploa urâciune.

14. Pentru aceea, minunate certări au adus Domnul (b) și i-au surpat pre ei până în sfârșit.

15. Scaonele celor mai mari le-au surpat Domnul și au pus pre cei blânzi în locul lor.

16. Rădăcinile neamurilor le-au smuls Domnul și au sădit pre cei smeriți în locul lor.

17. Țările neamurilor le-au surpat Domnul și le-au stricat pre eale până la temeliile pământului.

18. Uscat-au dintru ei și i-au pierdut pre ei și au făcut să înceate de pre pământ pomenirea lor.

19. (v) Nu s-au zidit oamenilor trufia, nici iuțimea mâniei nașterii muierilor.

20. Sămânță cinstită carea easte? Sămânța omului.

21. Sămânță cinstită carea easte? Cei ce să tem de Domnul.

22. Sămânță necinstită carea easte? Sămânța omului.

23. Sămânță necinstită carea easte? Cei ce nu țin poruncile.

24. Întră frați, povățuitoriul lor cinstit easte, și cei ce să tem de Domnul, înaintea ochilor Lui.

25. Mărirea celui bogat și a celui cinstit și a celui sărac easte frica Domnului.

26. Nu easte bine a batjocori pre săracul cel înțelept și nu să cade a mări pre omul cel păcătos.

27. Cel mare și judecătoria cel puternic să va mări, și nici unul dintru ei nu easte mai mare decât cel ce să teame de Domnul.

28.* Robului celui înțelept vor sluji cei slobozi, și bărbatul înțelept nu va cârti când să dojeneaste. *Pilde 17, 2 3 Împăra.

29. Nu te face înțelept când faci lucrul tău, nu te mări în vremea năcazului tău. 12, 13

30.* Mai bun easte cel ce lucră întru toate, decât cel ce umblă sau să măreaște și easte lipsit de pâine. *Pilde 12, 9

31. Fiiule, întru blândeate măreaște sufletul tău, și-i dă lui cinste după vrednicia lui.

trecu cu mărire Domnul aducerile. 19. (v) De la început, când au făcut Dumnezeu pre om, nu i-au zidit trufie.

32. Pre cel ce păcătuiaște asupra sufletului său cine-l va îndrepta? Și cine va cinsti pre cel ce-și face de ocară viața sa?

33. Săracul să cinstească pentru știința sa, și cel bogat să cinstească pentru averile sale.

34. Iară cel ce să slăvească într-o sărăcie, dară în averie cu cât? Și cel neslăvit într-o averie, dară în sărăcie cu cât (g)?

CAP 11

Întălepciunea înalță. Nu lăuda pentru frumsețe. Nu te fâli cu îmbrăcăminte. Nu răspunde până nu înțelegi. Nu te prici pentru lucru ce nu-ți e de treabă. Ceale bune și ceale reale sânt de la Dumnezeu. Nu priimi pre fieștecine în casă.

*Face.
41, 40
Daniil

1.* nțălepciunea înalță capul celui smerit și-l face pre el să șază într-o cei mari.

6, 3
Ioan
7, 18

2. Să nu lauzi pre om pentru frumseța lui, și să nu te scârbești de om pentru chipul lui.

3. Mică este într-o ceale zburătoare albina și începutul dulceților, rodul ei.

*Fap.
12, 21
22

4.* Cu îmbrăcăminte hainelor să nu te lauzi, nici în ziua mării să nu te trufești, că minunate sânt lucrurile Domnului și ascunse faptele Lui într-o oameni.

5. Mulți tirani au șezut pre pământ, iară cel de carele nu să gândea au purtat stema.

*3 Împă.
15, 28
Estir.

6.* Mulți puternici s-au necinstit foarte, și cei măreți s-au dat în mâinile altora.

6, 7

7. Mai înainte de ce vei cerca, nu huli, cunoaște întâiu și atunci dojenește.

*Pilde
18, 13

8.* Mai înainte de ce auzi, nu răspunde, și în mijlocul cuvintelor nu adaoge a vorbi.

9. Pentru lucrul care nu-ți este de treabă, nu te prici, și în judecata păcătoșilor nu șede.

10. Fiiule, nu te cuprinde cu multe lucruri.

*1 Tim.
6, 9

11.* Că, de te vei cuprinde cu multe lucruri, nu vei fi fără de vină.

12. Și de vei alerga, nu vei prinde, și de vei fugi, nu vei scăpa.

*Eclis.
4, 8

13.* Este om carele să ostenească și muncească și să sârguiască, și cu atâta mai mult să lipsească.

14. Este om slab, fără de ajutoriu, lipsit de putere, și împovorat de sărăcie.

*Iov
42, 10

15.* Și ochii Domnului au căutat spre el cu bine și l-au rădicat pre el din smereniia lui și au înălțat capul lui și s-au mirat de el mulți.

16. Ceale bune și ceale reale, viața și moartea, sărăciia și averiia de la Domnul sânt.

17. Darul Domnului rămâne la cei bine credincioși și bunăvoința Lui, în veac, bine va spori.

18. Este carele să îmbogățească din grija și din cruțarea lui, și aceasta este partea platei lui,

*Luca
12, 19

19. Zicând: * „Aflat-am odihnă și acum voi mânca din bunățile mele”.

34. (g) Pre înțales: care, sărac fiind, este sumeț, cu cât mai vârtos ar fi sumeț și s-ar mări de ar fi bogat, sau sărac fiind, de să cinstească,

CAP 11 ȘI 12

20. Și nu știe că vremea trece și va muri și le va lăsa pre eale altora.

21. Stăi în ce te-ai făgăduit tu, și într-o aceea petreci, și într-o aceea crească.

22. Nu te mira de lucrurile păcătoșului, nădăduiaște în Domnul și rămâi într-o oste-neala ta.

23. Că lezne este înainte Domnului degrab și curând a îmbogăți pre cel sărac.

24. Blagosloveniia Domnului este plată celui credincios, și într-o ceas degrab răsare blagosloveniia Lui.

25. Să nu zici: „Ce lipsă am eu? Și care de acum vor fi bunățile mele?”

26. Să nu zici: „Destule am, pentru ce să mai năcăjesc de acum?”

27.* În ziua bunăților este uitarea răutăților, și în ziua răutăților nu este pomenirea bunăților.

*Jos
18, 25

28. Că lezne este înainte Domnului, în ziua sfârșitului, să dea omului după căile lui.

29. Răutatea ceasului face uitare desfățărilor, și la sfârșitul omului să vor descoperi lucrurile lui.

30. Mai înainte de săvârșit, pre nimenea să nu zici fericit, că în fiii săi să va cunoaște omul.

31. Nu băga pre tot omul în casa ta, că multe sânt meșteșugirile celui viclean.

32. Potârniche vânătoare în coșniță, așa este inima trufașului, și ca iscoada privește căderea.

33. Că ceale bune le întoarce în reale și viclenească, și pentru ceale bune te va huli.

34. Dintru o scânteie de foc să înmulțească jearul, și omul păcătos pândească sângele.

35. Păzește-te de cel viclean, că reale meșteșugească, ca nu cumva să te facă să fii pururea de ocară.

36. Lasă pre cel străin să lăcuiască la tine, și-ți va face turburări și te va înstrăina pre tine de la ale tale.

CAP 12

Fă bine dreptului, iară pre cel păcătos și necredincios nu-l ajuta. Că anevoie să cunoaște priiatinul, din nepriiatin. Nepriiatinul, de să va și arăta a fi priiatin, nu-i creade. De vei face bine, vezi cui faci și vei fi binecuvântat.

1. e faci bine, să știi cui faci și vei avea mulțămintă pentru facerea ta de bine.

2. fă bine bunului credincios și vei afla răsplătire, de nu de la el, de la Cel Preaînalt.

3. Nu este bine celui ce pururea petrece într-o răutăți și nu dă milostenie.

4.* Dă celui cuvios și nu ajuta celui păcătos.

*Gala.
6, 10

5. Fă bine celui smerit și nu da celui necredincios.

cu cât mai vârtos s-ar cinsti de ar fi bogat, și cel bogat, de este necinstit, cu cât ar fi mai necinstit de ar fi sărac.

6. Opreaște pâinea lui și nu-i da, ca nu cu acelea să se întărească asupra ta.

Sus 7. Că îndoite răutăți vei afla întru toate bunătățile, care vei face lui.

8. Că și Cel Preainalt au urât pre cei păcătoși și celor necredincioși va răsplăti izbândă.

9. Dă celui bun și nu ajuta pre cel păcătos.

10. Nu să arată în fericire, carele easte priiaten, nici în ceale reale nu să ascunde vrăjmașul.

11. Când easte în bine omul, vrăjmașii lui să întristează, iară când easte în rău, și priiatenul să desparte.

12. Nu creade vrăjmașului tău în veaci, că în ce chip arama să ruginească, așa și răutatea lui.

13. Și de să va smeri să umble plecat, întărească-ți sufletul tău și te păzească de el.

14. Și vei fi lui ca cel ce șterge oglinda, și vei cunoaște că nu au lăpădat toată rugina.

15. Nu-l pune să stea lângă tine, ca să nu te împingă pre tine și să stea el în locul tău.

16. Să nu-l pui să șează de-a dreapta ta, ca nu cumva să caute scaonul tău și mai pre urmă vei cunoaște cuvintele mele, și de graiurile mele te vei umili (a).

17. Cui va fi milă de descântătoriul cel mușcat de șearpe (b) și de toți cei ce să apropie de fiară?

18. Așa și de cel ce merge la omul păcătos și să învăluiaște cu păcatele lui.

19. Un ceas va rămânea cu tine, iară de vei fi fără de noroc, nu va rămânea cu tine.

Ierem. 20. Și cu buzele sale te va îndulci vrăjmașul și multe-ți va șopti și-ți va grăi bune.

41, 6

21. Iară în inimă va sfătui să te surpe în groapă, cu ochii va lăcrăma vrăjmașul.

22. Și de va afla vreame, nu să va sătura de sânge.

23. De să vor întâmpla ție reale, afla-l-vei pre el acolo înaintea ta, cu ochii săi va lăcrăma vrăjmașul, și ca cum ț-ar ajuta, va săpa supt picioarele tale.

24. Clăti-va capul său și va bate în palmile sale, și multe va șopti și va schimba fața sa.

CAP 13

Primejdioasă e însoțirea cu cel mândru și bogat și putearnic. Iubeaște pre Dumnezeu și pre deaproapele. Nu să șeade bogatului cu cel sărac, și acesta urgisindu-să, acela să cinstească.

*Sus 7, 2

1.* el ce să atinge de smoală mânji-să-va, și cel ce să împreună cu cel trufaș aseamenea lui va fi.

2. Povară mai grea decât poți să nu rădici; așa și cu cel mai tare decât tine și mai bogat nu te însoți.

3. Ce, să împreună oala cu căldarea? Că să va izbi și să va sparge.

16. (a) În cea veachie, verșul al 16 easte acesta: să nu legi de doao ori păcat, pentru că în unul nu te vei nevinui.

17. (b) Credea unii că cu descântece să îmblânzesc șerprii,

4. Cel bogat au făcut strâmbătate și încă el s-au mâniat.

5. Celui sărac s-au făcut strâmbătate și el să roagă de iertăciune.

6. Până îi vei fi de folos, va lucra întru tine, iară de te vei lipsi, te va părăsi.

7. De ai, va trăi cu tine și te va deșerta și nu-i va fi milă.

8. De ești lui de lipsă, te va înșela, și zâmbindu-ți a râde, îți va da nădejde.

9. Grăi-va ție bune și va zice: „Ce-ți trebuie?” Și te va rușina pre tine cu bucatele sale, de doao sau de trei ori, până ce te va deșerta, și mai pre urmă va râde de tine.

10. După aceea, te va vedea pre tine și te va părăsi și va clăti cu capul său asupra ta.

11. Ia aminte să nu te înșeli și să nu te slobozi în veselii ta.

12. Când te chiiamă cel putearnic, fă-te ca cum te-ai feri, și cu atâta mai mult te va chema.

13. Nu te vârî, ca să nu te scoți afară, nici sta departe, ca să nu fii uitat.

14. Nu lungi vorba cu el, nici creade cuvintelor celor multe a lui.

15. Că cu vorba cea multă te va ispiti și ca cum ar râde te va întreba.

16. Nemilostiv easte cel ce nu-și ține cuvintele, și nu va scăpa de rău și de legături.

17. Păzească-te și foarte bine-ți ia sama, că cu cădearea ta umbli.

18. Tot dobitocul iubeaște pre cel aseamenea șie, și tot omul pre deaproapele său.

19. Tot trupul să împreună cu cel de fealiul său, și omul cu cel aseamenea șie să va însoți.

20.* Au împreuna-să-va lupul cu mielul? Așa cel păcătos cu cel cuvios.

*2 Cor. 6, 14

21. Ce pace easte leoaiei cu cânele? Și ce pace celui bogat cu cel sărac?

22. Vânatul leilor sânt colunii în pustie; așa, pășunea celor bogați sânt săracii.

23. Urâtă easte trufașului smereniia; așa, urât easte bogatului săracul.

24. Pre bogat, când să clătească, îl razămă priiatinii. Iară pre cel sărac, când cade, îl scot afară priiatinii.

25. Bogatul, când lunecă, mulți sânt carii îl sprijinesc. Grăit-au ce nu să cădea și l-au îndreptat (a) pre el.

26. Cel smerit au greșit, și încă-l și ceartă pre el, grăit-au înțelepțească și nu i s-au dat loc.

27. Bogatul au vorbit și toți au tăcut, și cuvântul lui până la nori l-au înălțat.

28. Săracul au grăit și zic: „Cine easte acesta?” Și de să împiadică, îl răstoarnă pre el.

29. Bună easte avuția la cel ce easte făr' de păcat, și rea easte sărăciia în gura celui necredincios.

și-i descânta, apoi îi luoa a mână și să juca cu ei; de unul ca acela, dară, zice înțeleptul, de-l va mușca șearpele, cui va fi milă? 25. (a) Adeca, i-au întărit vorbele lui.

30. Inima omului schimbă fața lui, ori spre bune, ori spre reale.

31. Fața veaselă easte semn că inima întru ceale bune petreace; iară aflarea pildelor easte cugetare cu osteneală.

CAP 14

Greșala limbii. Vredniciile scumpului, facerile de bine. Deprinderea înțelepciunii.

*Jos
19, 17

1.* ericit bărbatul carele n-au alunecat cu gura sa și nu să rănește cu mahniciunea păcatului.

2. Fericit easte pre carele nu-l vinovățește sufletul lui și carele nu au căzut de la nădejdea sa.

3. Bărbatului ticăit nu sânt bune avuțiile, și omului pismos pentru ce sânt avuții?

4. Cel ce adună din sufletul său altora adună, și cu bunătățile lui alții să vor desfăta.

5. Cel ce easte șie rău cui va fi bun? Și nu să va veseli cu averile sale.

6. Nimica nu easte mai rău decât cel ce-și pismuiaște șie; și aceasta easte răsplătirea răutății lui.

7. Și de face bine, din uitare face; iară, mai pre urmă, arată răutatea sa.

8. Rău easte cel ce pismuiaște cu ochiul și cel ce-și întoarce fața și cel ce treace cu vederea sufletele.

9. Ochiul lacomului nu să satură cu o parte, și nedreptatea celui rău usucă sufletul.

10. Ochiul rău își pismuiaște pentru pâne, și la masa sa va fi lipsit.

11. Fiiule, cât vei putea fă-ți bine ție și ado Domnului aduceri vreadnice.

12. Adu-ți aminte că moartea nu zăbovește și diiata iadului nu s-au arătat ție.

Tovi. 13. Mai înainte de ce vei muri, fă bine priiatinului, și după cât poți, întinde și dă lui.

Sus 14. Să nu întârziezi în zioa cea bună și partea poștei ceii bune să nu te treacă.

Luca 15. Au nu altuia vei lăsa trudele tale și ostenealele tale să le împarță cu soarte?

16. Dă și ia, și-ți sfintește sufletul tău, că în iad nu easte a căuta desfătăciuni.

Isaia 17. Tot trupul ca o haină să învecheaște, că legătură din veac easte cu moarte a muri.

Iacov 18. Ca frunzele ceale ce înverzesc în copaciu des, unele cad, altele răsar,

19. Așea e rodul trupului și al sângelui, unul moare și altul se naște.

20. Tot lucrul ce să strică să sfârșeaște, și cel ce-l face pre el să va duce cu el.

Psal. 21. Fericit bărbatul carele întru înțelepciune să va săvârși și carele cu priceapere va vorbi.

22. Cel ce socoteaște căile ei în inima sa și ceale ascunse ale ei le gândeaște.

23. Cel ce aleargă după ea ca un iscoditoriu și la căile ei priveghează.

24. Cel ce să uită pre ferestrele ei și

CAP 14 ȘI 15

la ușile ei ascultă.

25. Cel ce sălășluește aproape de casa ei va împlânta țeruși în păreții ei, întinde-va cortul său după mâinile ei și să va sălășlui întru odihna bunătăților.

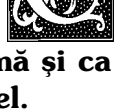
26. Pune-va pre fiii săi supt acoperemântul ei, și supt ramurile ei va petreace.

27. Scăpa-va supt dânsa de fierbințală și întru mărirea ei să va odihni.

CAP 15

Folosul teamerii de Dumnezeu și a înțelepciunii ceii adevărate. Să pomeneaște slobozirea voinții.

1. el ce să teame de Domnul va face ceale bune (a), și cel ce ține legea va prinde pre ea.

2. Și-l va întimpina pre el ca o mumă și ca muiarea tinerețelor îl va priimi pre el.

3.* Hrăni-l-va pre el cu pâinea înțelegerii și cu apa înțelepciunii îl va adăpa pre el.

*Ioan
4, 10

4. Răzâna-să-va întru ea și nu să va clăti, ținea-să-va de ea și nu să va rușina.

5. Și-l va înălța pre el mai mult decât pre cei de aproape ai lui și în mijlocul adunării va deschide gura lui.

6. Desfătare și cunună de bucurie și nume veacinic va moșteni.

7. Oamenii cei nebuni nu o vor cuprinde pre ea, și bărbații cei păcătoși nu o vor vedea pre ea.

8. Departe easte de trufie, și oamenii cei mincinoși nu-și vor aduce aminte de ea.

9. Nu e frumoasă lauda în gura păcătosului, că nu easte de la Domnul trimisă lui.

10. Că întru înțelepciune să va grăi lauda, și Domnul o va îndrepta pre ea.

11. Să nu zici că „Pentru Domnul m-am depărtat”, că ceale ce El le-au urât nu le-i face.

12. Să nu zici că „El m-au înșelat”, că nu are El lipsă de omul păcătos.

13. Toată urăciunea o au urât Domnul și nu easte iubită celor ce să tem de Dânsul.

14. El, din început, au făcut pre om și l-au lăsat pre el în mâna sfatului său.

15.* De vei vrea, vei ținea poruncile și credința și vei face ceale bine plăcute.

*Mate.
19, 27

16. Pus-au înaintea ta foc și apă, ori la care vei vrea, vei tinde mâna ta.

17.* Înaintea oamenilor easte viața și moartea, și oricare-i va plăcea să va da lui.

*Ieremi.
21, 8

18. Că multă e înțelepciunea Domnului; tare easte El întru putere și veade toate.

Evrei
4, 13

19.* Și ochii Lui sânt preste cei ce să tem de El, și El va cunoaște tot lucrul omului.

*Psal.
33, 14

20. Și nimănui nu au poruncit să lucre păgânește și nimănui nu au dat slobozenie să păcătuiască.

CAP 16

Izbânda lui Dumnezeu împotriva celor necredincioși și mila spre cei buni. De cunoștința și judecata lui Dumnezeu nimenea nu să poate feri, a Căruia lucruri sânt neispitite.

1. (a) În unele biblii easte: va face aceasta.

1. **N**u pofti mulțime de fii fără de folos, nici te bucura de fiii necredincioși.

2. De se vor înmulți, nu te bucura de ei, de nu easte frica lui Dumnezeu cu ei.

3. Nu creade vieții lor și nu nădăjdui întru locul (a) lor.

4. Că mai bun easte unul decât o mie, și a muri fără de fii, decât a avea fii fără de frica lui Dumnezeu.

5. Că un înțelept va umplea cetatea de lăcuiitori, iară neamul celor necredincioși să va pustii.

6. Multe ca acestea am văzut cu ochii miei și mai tari decât acestea au auzit urechiia mea.

Jos 7. Întru adunarea păcătoșilor ațița-să-va foc, și în neamul neascultătoriu s-au aprins mânie.

Face. 8. Nu s-au milostivit spre uriașii cei de demult, carii s-au depărtat întru tăriia lor.

9. Nu au iertat, pentru nemernicia lui Lot, pre cei ce i-au urât pentru trufia lor.

10. Nu s-au făcut Lui milă de neamul pierzării, carii să înălțasă întru păcatele sale.

Nume. 11. Și așa (b), șease sute de mii de pedestri adunați întru învârtoșearea inimii sale (v).

12. De va fi unul vârtos la cerbice, minune va fi de să va curăți.

13. Că mila și mâniia la El easte. El poate să Se milostivească și să Se mânie.

14. Precum e multă mila Lui, așa e multă și certarea Lui, pre om după faptele lui îl judecă.

15. Nu va scăpa păcătosul cu răpirea, nici va întârziia răbdarea celui binecredincios.

*Rom. 16. La toată milosteniia va face lor; * fieștecine după faptele sale va afla.

17. Să nu zici „De Domnul mă voi ascunde, au dintru înălțime aduce-ș-va cineva aminte de mine?”

18. Întru norod mare nu mă voi pomeni, că ce easte sufletul meu întru atâta mulțime de făpturi?”

19. Iată ceriul, și ceriul ceriului lui Dumnezeu, adâncul și pământul să vor clăti întru cerțarea Lui.

20. Așijderea, munții și temeliile pământului, când va căuta spre eale, de frică să vor cutremura.

21. Și de acestea nu va gândi inima, și de căile Lui cine-și va aduce aminte?

22. Și vifor, care nu-l va vedea om, iară ceale mai multe lucruri ale Lui sânt ascunse.

23. Lucrurile dreptății cine le va vesti sau cine va răbda? Că departe e făgăduința.

24. Cel ce să micșorează cu inima cugetă acestea; iară bărbatul cel fără de minte și rătăcit cugetă ceale nebune.

25. Ascultă, fiiul meu, și învață știință, și ia aminte cu inima ta la cuvintele mele.

3. (a) În unele să află: întru mulțimea lor. 11. (b) Nu i-au fost milă de. 11. (v) Unele bib. adaogă la stihul acesta: bătând, miluind, pedepsind, tămăduind Domnul cu milă și cu certare i-au ținut. Adecă, pre israilteani,

26. Arăta-voiu în cumpănă învățatura și cu amăruntul voiu vesti știința.

27. Întru judecata Domnului, lucrurile Lui din început, și de când le-au făcut au osibit părțile lor.

28. Împodobit-au în veac lucrurile Sale și începuturile lor, în neamurile lor, nici au flămânzit, nici s-au ostenit și nu au încetat de la lucrurile Sale (g).

29. Nici unul pre deaproapele său nu l-au năcăjit, și până în veac nu se va împrotivi cuvântului Lui.

30. Și după aceasta, au căutat Domnul pre pământ și l-au umplut de bunătățile Sale.

31. Cu tot fealiul de dobitoace vii au acoperit fața lui și într-însul va fi întoarcerea lor.

CAP 17

Despre zidirea omului. Îndemnarea la pocăință și spre lauda lui Dumnezeu, Care știe lucrurile oamenilor.

1.* **D**omnul au făcut din pământ pre om și iarăși l-au întors în pământ. *Face. 1, 27 5, 1

2. Zile cu număr și vreamă i-au dat lui și le-au dat lor stăpânire preste ceale ce sânt pre pământ.

3. După cuviința lor, i-au îmbrăcat pre ei cu vârtute, și după chipul Său i-au făcut pre ei.

4. Și au pus frica lui preste tot trupul, și l-au făcut domn fierilor și paserilor.

5. Sfat și limbă și ochi, urechi și inimă le-au dat lor ca să gândească.

6.* Cu știința înțelegerii i-au umplut pre ei, și bune și reale le-au arătat lor. *Face. 2, 18

7. Pus-au ochiul Său preste inimile lor, ca să le areate lor mărimea lucrurilor Sale.

8. Și numele sfințeniei vor lăuda, ca să grăiască mărimea lucrurilor Lui (a).

9. Pusu-le-au lor știință, și leagea vieții le-au dat lor moștenire.

10. Legătură veacinică au făcut cu ei, și judecățile Sale le-au arătat lor.

11. Mărimea mării Sale au văzut ochii lor, și mărirea glasului lor au auzit urechiia lor.

12. Și le-au zis lor: „Feriți-vă de toată nedreptatea” și au poruncit lor, unuia, fieștecăruia, pentru deaproapele său.

13. Căile lor înaintea Lui sânt pururea, nu să vor ascunde de la ochii Lui.

14.* Fieștecăruia neam au pus povățuitoriu, și partea Domnului Israil easte. *Rom. 13, 1

15. Toate lucrurile lor ca soarele sânt înaintea Lui, și ochii Lui, neîncetați preste căile lor.

16. Nu sânt ascunse nedreptățile lor înaintea Lui, și toate păcatele lor sânt înaintea Domnului.

când au ieșit din Egipt. 28. (g) În cea veachie nu să află: nici au flămânzit, nici s-au ostenit și nu au încetat de la lucrurile sale. 8. (a) Acest vers a 8 în cea veachie nu easte.

Jos 17. Milostenia bărbatului este ca o peceate cu El, și mulțămăta omului ca lumina ochiului o va păzi.

Mate. 18. După aceea, să va scula și va răsplăti lor, și răsplătirea lor în capul lor o va întoarce.

19. Însă celor ce să pocăiesc le-au dat întoarcere și pre cei ce slăbesc îi îndeamnă la răbdare.

20. Întoarce-te la Domnul și părăsește păcatele, roagă-te înaintea feții Lui și împuținează sminteala ta.

Psal. 21. Sârguiaște cătră Cel Preaînalt și te întoarce de la nedreptate și foarte te scârbește de lucrul urât.

22. Pre Cel Preaînalt cine-L va lăuda în iad (b) în locul celor vii și a celor ce dau mărturisire?

23. De la cel mort, ca de la cel ce nu este, au perit mărturisirea. Cel viu și sănătos va lăuda pre Domnul.

24. Cât e de mare milostenia Domnului și mila celor ce să întorc la El?

25. Că nu pot toate să fie întrii oameni, că nu este nemuritoriu fiul omului.

26. Ce e mai luminos decât soarele? Și acesta scade; și ce e rău va gândi trupul și sângele.

27. El privește puterea înălțimei ceriului, și toți oamenii sânt pământ și cenușe.

CAP 18

Milostivirea și îndelungă răbdarea lui Dumnezeu și puterea Lui cine o va cerca? Cu cumpăt a vorbi. Trebuie a să ruga. A să feri de poftele ceale reale.

Face. 1. el ce trăiaște în veac au zidit toate de obște.

2. Domnul singur este drept (a).

3. Nimănui n-au făcut putere, ca să vestească lucrurile Lui, și cine va cerca mărimile Lui?

4. Puterea mărimii Lui cine o va număra, și cine va adaoge a grăi milele Lui?

5. Nu pot împuțina, nici a adaoge, nici a cerca minunile Domnului.

6. Când va sfârși omul, atunci va înceape, și când va înceta, atunci nu va fi.

7. Ce este omul și ce este folosul lui? Ce este binele lui și ce este răul lui?

Psal. 8. Numărul zilelor omului, mult o sută de ani.

9. Ca o picătură de apă din mare și ca un grăunț de năsip, așa sânt de puțini anii în zioa veacului.

10. Pentru aceea, lor îndelung răbdătoriu este Domnul și au vărsat preste ei mila Sa.

11. Văzut-au și au cunoscut perirea lor, că rea este; pentru aceea, au înmulțit milos-

22. (b) În iad: adecă, în groapă, în mormânt. 2. (a) În unele biblii grecești să află și acestea: și nu este altul afară de El, Cel ce ocârmuiaște lumea cu palma mâinii Sale și toate ascultă de voia Lui, că El este Împăratul tuturor, cu puterea Sa osibind

tivirea Sa.

12. Mila omului cătră deaproapele său; iară mila Domnului preste tot trupul.

13. Muștrând și certând și învățind și întorcând ca un păstoriu turma Sa.

14. Pre cei ce priimesc învățătura îi miluiaște, și pre cei ce să sârguiesc spre judecățile Lui.

15. Fiiule, în ceale bune nu da plânsoare și în toată darea nu da întristarea cuvintelor.

16. Au nu roaoa răcorește căldura? Așa, mai bun este cuvântul decât darea.

17. Au nu este mai bun cuvântul decât darea cea bună? Și amândoașo sânt la omul cel plin de dar.

18. Nebunul cu nemulțămire împuță, și darul celui pismaș slăbește ochii.

19. Mai înainte de ce vorbești, învață, și mai înainte de boală, te grijește.

20.* Mai înainte de judecată, ispitește-te pre tine și în ceasul cercetării vei afla milă. ***1 Cor.** 1 [11], 28

21. Mai înainte de boală, smerește-te (b) și în vremea păcatelor arată întoarcere.

22.* Nu te împiedeca a plini făgăduința în vreme bună și nu aștepta până la moarte să te îndreptezi. ***Luca** 18, 1

23. Mai înainte de ce făgăduiești, te gătește pre tine, și nu fi ca omul cel ce ispitește pre Domnul. **1 Tesal.** 5, 17

24.* Adu-ți aminte de mâniia cea din zioa săvârșirii, și de vremea izbândeii, când va întoarce Dumnezeu fața. ***Sus** 7, 18

25.* Adu-ți aminte de vremea foametei, în vremea săturării, și de săracie și de lipsă, în zilele avuției. ***Sus** 11, 27

26. De dimineața până seara să mută vremea și toate sânt grabnice înaintea Domnului.

27. Omul înțelept întrii toate să va teame, și în zilele păcatelor să va feri de greșală.

28. Tot cel înțelegătoriu cunoaște înțelepciunea și celui ce o au aflat pre ea va da mărturisire.

29. Cei înțelepți la cuvinte, și ei s-au înțelepțit, și au ploat pilde alese contenirea sufletului (v).

30.* După poftete tale nu merge, și de cătră poftete tale te întoarce. ***Roma.** 6, 12

31. De vei da sufletului tău plăcearea poftetei, te va face pre tine bucurie vrăjmașilor tăi. **13, 13**

32. Nu te veseli cu multă desfătăciune, nici te lega cu îngreunarea ei. **14**

33. Nu te face sărac, făcând ospețe din împrumutare, când nu ai nimic în pungă (g).

CAP 19

Despre înfrânare, trezvie, limbuție, de cel ce să bucură de nedreptate. De cel ce nu priimește dojana.

întrii ei ceale sfinte de la ceale sfinte. 21. (b) În unele să află: te înfrânează cu post. 29. (v) Și precum ploaia, așa aceștia au vărsat pilde alese. 33. (g) În unele sânt și acestea: că vei fi pismaș vieții tale și de vorbă la oameni.

Despre dojană. Despre smereniia vicleană. Din față să cunoaște cel înțelept.

1. ucrătoriul bețiv nu să va îmbogăți; cel ce nu bagă samă de ceale mici pre încet va cădea.

Face. 2. Vinul și muierile înșală pre cei înțelepți,
19, 32
3 Împă. 3. Și cel ce să lipeaște de curve îndrăzneț va fi.
11, 1

4. Moliile și viermii vor moșteni pre el și sufletul îndrăzneț va peri și să va usca (a).

Isus N. 5. Cel ce creade curând ușor de inimă easte, și cel ce păcătuiaște asupra sufletului său greșeaște.
9, 15
22, 11

6. Cel desfătat cu inima huli-să-va, și cel ce ureaște vorba mai puțin rău va avea (b).

7. Niciodată nu poftori cuvântul și nimica ție nu să va împuțina.

8. Cătră priiatin și cătră vrăjmaș nu povesti și, de nu easte ție păcat, nu-l descoperi.

9. Că te-au ascultat pre tine și te-au cinstit pre tine, și cu vreamă te va urî.

10. Auzit-ai cuvânt? Să moară la tine; cutează, că nu te va sparge.

11. De cătră fața cuvântului cel nebun să va chinui, ca ceaea ce naște prunc.

12. Săgeată înfiptă în coapsele trupului, așa easte cuvântul în inima nebunului.

Leviț. 13. Muștră pre priiatin, ca nu cumva să fie făcut aceaea, și de-au făcut, mai mult să nu facă.
19, 17

Mateiu 14. Muștră pre priiatin, ca nu cumva să fie zis; și de au zis, mai mult să nu zică.
18, 15

Luca 15. Muștră pre priiatin, că de multe ori easte năpaste, și nu creade tot cuvântul.
17, 3

Iaco. 16. Easte carele lunecă, ci nu din suflet; și cine nu au greșit cu limba sa?
3, 8

Sus 17. Dojeneaște pre priiatinul tău, mai înainte de ce-l înfricoșezi, și dă loc legii Celui Preaînalt.
18 [14], 1

18. Toată înțelepciunea easte frica Domnului; și toată înțelepciunea easte facerea legii.

19. Și nu easte înțelepciunea știința răutății, și unde easte sfatul păcătoșilor nu easte înțelepciune.

20. Easte răutate, și aceasta easte urâciune, și easte nebun carele puțin înțeleage.

21. Mai bun easte cel ce puțin înțeleage cu frică, decât cel ce prisoseaște cu mintea și calcă leagea.

22. Easte isteție chiiară și aceasta easte nedreaptă, și easte carea întoarce harul, ca să areate judecata.

23. Easte carele face rău și umblă smerit, și ceale dinlăuntru ale lui sânt pline de vicleșug,

24. Carele și pleacă fața și să face surd unde nu-l știu, el mai întâiu va apuca să-ți strice.

25. Și măcar că pentru slăbiciunea puterii nu

4. (a) În unele easte: spre mai mare pildă. 6. (b) În unele bibliei să află și aceastea: iară cel ce stă împotriva dezmiardărilor, acela încununează viața sa. Cel

poate păcătui; de va afla vreamă, va face rău.

26. Din vedea să cunoaște omul și din chipul feții să cunoaște cel înțelept.

27. Îmbrăcăminte omului și râsul dinților și călcarea omului vestesc de ale lui.

28. Easte muștrare carea nu easte cuvioasă, și easte carele tace, și acesta easte înțelept.

CAP 20

Adaoge a vorbi despre dojenire și despre limbuție, încă și despre daruri și minciună.

1. ai bine easte a muștra decât a să mâniia.

2. Și cel ce să mărturiseaște de scădeare să va opri.

3. Precum easte pofta famenului a strica fecioria featei, așa easte cel ce cu sila face judecată.

4. Easte carele tace și să află înțelept, și easte carele să face urât pentru vorba cea multă.

5. Și easte carele tace pentru că nu are ce să răspunză, și easte carele tace pentru că știe vreamă.

6. Omul înțelept va tăcea până la vreamă, iară cel spurcat și nebun va trece preste vreamă.

7. Cel ce înmulțeaste cuvintele urî-să-va, și cel ce-și ia șie puteare să va urî.

8. Easte sporiu omului întru ceale reale, și easte aflare spre scădeare.

9. Easte dare, carea nu-ți va folosi, și easte dare a căriia îndoită easte răsplătirea.

10. Easte micșorare pentru mărire, și easte carele din smerenie și-au rădicat capul.

11. Easte carele cumpără multe cu puțin, și easte carele plăteaste cu șeapte părți mai mult.

12. Cel înțelept întru cuvinte iubit să va face pre sine, iară darurile celor nebuni să vor vărsa.

13. Darul celui fără de minte nu-ți va folosi ție, că ochii lui în loc de unul sânt mulți.

14. Puțințele va da și multe va împuta, și va deschide gura sa ca un strigătoriu.

15. Astăzi va da împrumut și mâne va ceare îndărăpt; urât om easte unul ca acesta.

16. Nebunul va zice: „Nu easte mie priiatin și nu easte har întru bunătățile meale.

17. Cei ce mănâncă pâinea mea sânt răi cu limba”.

18. De câte ori și câți vor batjocori pre el?

19. Mai bună easte cădearea pre pământ, decât cădearea limbii; așa cădearea celor răi degrab va veni.

20. Omul nemulțămitoriu easte poveaste fără de vreamă, pururea va fi în gura celor neînvățați.

21. Din gura nebunului să va goni pilda, că nu o va zice în vreamă ei.

22. Easte carele de nevoie să opreaște a păcătui și întru odihna sa nu să va umili.

23. Easte carele-și piiarde sufletul său pentru rușine, și de cătră fața cea fără de ce easte stăpân limbii sale, acela și cu omul cel fără de înțeleagere va putea trăi.

minte va piiarde pre el.

24. Easte carele pentru rușinea făgăduiaște har priiatinului și și-l face pre el vrăjmaș în zădar.

25. Ocară rea easte la om minciuna, în gura celor neînvățați, pururea va fi.

26. Mai bun easte furul decât cel ce pururea minte; iară amândoi pierzarea vor moșteni.

27. Năravul omului mincinos easte ocară, și rușinea lui easte cu el pururea.

CUVINTELE PILDELOR

28. Cel înțelept la cuvânt să va înălța pre sine, și omul înțelept va plăcea celor mari.

Pilde 12, 11 29. Cel ce lucră pământul înălța-va stogul său, și cel ce place celor mari curăți-se-va de nedreptate.

Ieșire 23, 8 30. Ospeațele și darurile orbesc ochii înțelepților, și ca zăbala în gură abat muștrările.

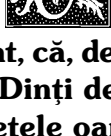
2 Leage 16, 19 31.* Înțelepciunea ascunsă și comoara neștiută, ce folos easte de amândoa?

*Jos 41, 17 32. Mai bun easte omul carele-și ascunde nebuniia sa, decât omul carele-și ascunde înțelepciunea sa.

CAP 21

Învăță a să feri de păcatul obicinuit și, deosebi, aducând înaintea multe fealiuri de păcate.

1. iule, păcătuit-ai? Să nu mai adaogi încă; și pentru ceale mai dinainte ale tale te roagă.

2. Ca de fața șarpelui fugi de păcat, că, de te vei apropiia de el, te va mușca.

3. Dinți de leu sânt dinții lui, care omoară sufletele oamenilor.

4. Ca sabiia, cea de amândoa părțile ascuțită, easte toată fărădeleagea; rana ei nu are vindecare.

5. Batjocora și sumeția vor pustii avuția; așa și casa celui trufaș să va pustii.

6. Rugăciunea săracului, din gură până la urechile lui, și judecata lui degrab va veni.

7. Cel ce ureaște muștrarea urmează pre păcătos, și cel ce să teame de Domnul să va întoarce din inimă.

8. De departe easte cunoscut cel cu limba tare, și cel înțelept știe când lunecă el.

9. Cel ce-și zidează casă cu bani străini aseamenea easte celui ce-și adună pietri de mormânt (a).

Sus 16, 7 10. Câlți adunați easte adunarea celor fără de leage, și perirea lor, pară de foc.

11. Calea păcătoșilor easte netezită cu pietri, și la sfârșitul ei easte groapa iadului.

12. Cel ce păzează leagea își stăpânează cugetul său; și sfârșitul teamerii de Domnul easte înțelepciunea.

13. Nu să va învăța cel ce nu easte isteț; easte isteție carea înmulțează amarăciunea.

14. Știința celui înțelept să va înmulți ca un potop și sufletul lui ca un izvor de viață.

9. (a) În cea veachie: de iarnă.

CAP 21 ȘI 22

15. Inima nebunului, ca un vas spart, și nici o știință nu va ținea.

16. Cuvânt înțelept de va auzi cel știutoriu, lauda-l-va pre el și preste el va adaoge.

17. Auzit-au cel răsfățat și nu i-au plăcut, și l-au lăpădat după dosul său.

18. Vorba nebunului, ca sarcina în cale, iară prin buzele celui înțelept să va afla har.

19. Gura înțeleptului să va căuta întru adunare și cuvintele lui le va cugeta în inimă.

20. Ca o casă stricată, așa easte celui nebun înțelepciunea, și știința celui neînțelegătoriu, cuvinte neispitite.

21. Obeade în picioarele celor nebuni easte învățatura și ca cătușile în mâna cea dreaptă.

22. Nebunul, când râde, își înălță glasul său, iară omul înțelept abia încet va zimbi.

23. Ca podoaba cea de aur easte învățatura la cel înțelept și ca brățarea în brațul drept.

24. Piciorul nebunului grabnic easte în casă, iară omul cel ce are multă știință să va rușina de fața.

25. Nebunul pre ușe să uită în casă, iară omul cel învățat stă afară.

26. Semn de om prost easte a asculta la ușe, iară cel înțelept să va îngreoa cu necinste.

27. Buzele străinilor întru aceastea să vor îngreoa, iară cuvintele celor înțelepți să vor cumpăni.

28. În gura nebunilor easte inima lor, iară în inima înțelepților easte gura lor.

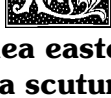
29. Când blastămă cel necredincios pre Satana, însuși își blastămă sufletul său.

30. Pângărează sufletul său cel ce șopteaște și, oriunde va lăcui, să va urî.

CAP 22

Cel leaneș la toți e necinstit. Despre fiii neînvățați și rău crescuți. Și de greșelele care stracă prietșugul. Despre contenirea limbii.

1. ietirii întinate s-au asemănat leaneșul, și toți vor șuiera de ocară lui.

2. Balegii ceii din gunoiu aseamenea easte leaneșul; tot cel ce o va rădica își va scutura mâna.

3. Rușine tatălui easte fiiul neînvățat, iară fata, scădere s-au născut.

4. Fata înțeleaptă moșteni-va pre bărbatul său, iară cea fără de rușine easte de întristare celui ce o au născut.

5. Pre tată și pre bărbat rușinează cea îndrăzneată, și de la amândoi va fi necinstită.

6. Musica în jeale easte poveaste fără de vream; bătăile și certarea în toată vream sânt înțelepciune.

7. Cel ce învață pre cel nebun easte ca și cel ce lipează hârbul și deșteaptă din somn greu pre cel ce doarme.

8. Ca cum ar povesti celui ce dormitează, așa easte cel ce povestează celui nebun și la sfârșit va zice: „Ce easte?”

9. Pentru mort plânge că i-au lipsit lumina, și pentru cel nebun plânge că i-au

lipsit înțeleagerea.

Jos 10. Mai cu dulceață plânge pre mort, pentru
38, 16 că s-au odihnit, iară viața nebunului mai rea
easte decât moartea.

Face. 11. Plânsul pentru mort să fie șapte zile, iară
50, 10 pentru cel nebun și necredincios, toate zilele
vieții lui.

12. Cu cel nebun nu înmulți vorba și la cel
neînțelegătoriu nu mearge.

13. Ferește-te de el, ca să nu aibi năcaz și să
nu te spurci întru scuturarea lui.

14. Ferește-te de el și vei afla odihnă, și nu te
lenevi întru nebuniia lui.

Pilde 15. Ce e mai greu decât plumbul și ce e altă
27, 3 numele lui, fără numai nebun (a)?

16. Mai lezne easte a purta năsip și sare și
fier, decât a lăcui cu omul neînțelegătoriu.

17. Închietura de lemn, legată în zidul căsiii,
nu să va răsipi de cutremur; așa inima cea
întărită cu cugetul sfatului, în vreme, nu să va
teame.

18. Inima cea așezată pre cugetul înțelegerii
easte ca podoaba năsiposă a păreatelui
neated.

19. Parii sus puși nu pot sta împotrivă vântului,
așa inima fricoasă în cugetul nebunului
înaintea a orice frică nu va sta.

20. Cel ce împunge ochiul va scoate lacrimi,
și cel ce împunge inima face simțire.

21. Cel ce aruncă piatră asupra celor zbură-
toare le goneaște pre eale, și cel ce ocăreaște
pre priiatin strică prietenia.

22. Asupra priiatinului de vei scoate și sabiia,
să nu deznădăjduiești, că easte întoarcere.

23. Asupra priiatinului de vei deschide gura,
să nu te sfiiești, pentru că easte împăcaciune.

24. Afară de ocară și de trufie și de desco-
perirea tainei și de rana vicleană, pentru
aceastea va fugi tot priiatinul.

25. Să aibi credință cătră deaproapele tău întru
sărăciia lui, ca împreună cu el să te sature de
bunătățile lui.

26. În vremea nevoii lui, rămâi la el, ca întru
moștenirea lui împreună să moștenești (b).

27. Înaintea focului, abur de cuptoriu și fum,
așa înaintea sânghiurilor, sudălmi.

28. Pre priiatin a-l acoperi nu mă voiu rușina,
și de cătră fața lui nu mă voiu ascunde.

29. Măcar și reale de mi s-ar întâmpla pentru
el, oricine va auzi să va feri de el.

Psal. 30. Cine va da pază gurii mele, și preste
140, 5 [3] buzele mele peceate de înțelepciune, să nu
caz pentru ea și să nu mă piarză limba mea?

CAP 23

Rugăciune cătră Dumnezeu, pentru dobândirea înțelepciunii
ceii adevărate. Pentru înfrânarea limbii și a poftelor.

1. **D**oamne, Părinte și Stăpânul vieții
meale, să nu mă părăsești în
sfatul lor și să nu mă lași să caz
întru ei.

2. Cine va pune preste cugetul meu băta și
în inima mea învățătura înțelepciunii

15. (a) Nimic nu e mai greu decât plumbul, fără numai
nebunul. 26. (b) În unele să grăiesc și aceastea: că

și să nu să areate de față păcatele lor?

3. Ca să nu crească neștiința mea și păcatele
meale să se înmulțască și să caz înaintea
vrăjmașilor și să se bucure de mine vrăjmașul
mieu.

4. Doamne, Părinte și Dumnezeuul vieții
meale, înălțarea ochilor nu-mi da mie, și pofta
o întoarce de la mine.

5. Pofta pântecelui și a împreunării trupului
să nu mă cuprinză pre mine, și sufletului celui
fără de rușine să nu mă dai pre mine.

ÎNVĂȚĂTURA GURII

6. Învățătura gurei auziți, fiilor, carea cine o
va păzi nu se va prinde cu buzele sale.

7. Cu nebuniia sa să va prinde păcătosul,
suduitoriul și trufașul să vor sminti întru
acealea.

8.* A jura nu-ți învăța gura ta și a numi pre
Cel Sfânt nu te obicinui.

*Ieșire
20, 7

9. Că precum sluga, carele adeaseori să
cercetează, multe băta ia, așa și cel ce jură
și pururea numeaște de păcat nu să va curăți.

Mateiu
5, 33

10. Bărbatul carele mult joară să va umplea
de fărădeleage și nu să va depărta de la casa
lui biciul.

11. De va greși, greșeala lui asupra lui va fi, și
de va treace cu vederea, îndoit greșeaște.

12. Și de au jurat în deșert nu să va îndrepta,
că să va umplea de aduceri casa lui.

13. Easte graiul îmbrăcat cu moartea; să nu
să afle acesta întru moștenirea lui Iacov.

14. Că de la cei buni credincioși toate aceastea
să vor depărta și în păcate nu să vor tăvăli.

15. Cu vorba cea fără de cumpătare nu-ți
obicinui gura ta, că easte întru aceeaa cuvântul
păcatului.

16. Adu-ți aminte de tatăl tău și de mumă-ta,
când șezi în mijlocul celor mari,

17. Ca nu cumva să-Și uite de tine Dumnezeu
înaintea lor, și cu năravul tău te vei nebuni.

18. Și ai vrea să nu te fi născut, și-ți vei
blăstăma zioa nașterii tale.

19.* Omul carele să obicinuiască cu cuvinte
de sudalmă în toate zilele sale nu să va
înțelepți.

*2 Împă.
16, 7

20. Doao fealiuri înmulțesc păcatele și al
treilea aduce mânie.

21. Sufletul fierbinte easte ca focul arzătoriu,
care nu să stânge până ce să potoleaște.

22. Omul curvariu în trupul cărnii sale nu va
înceta, până nu va ațița foc.

23. Omului curvariu, toată pâinea e dulce, nu
va înceta până la sfârșit.

24. Omul carele pășeaște din patul său, zicând
întru sufletul său: „Cine mă veade?

25. Întunearec e împregiurul meu și păreții
mă acopere,* și nimene nu mă veade, ce mă
sfiesc?

*Isaia
29, 15

26. Păcatele mele nu le va pomeni Cel Prea-
înalt și ochii oamenilor, frica Lui”.

27. Și nu știe că ochii Domnului de zăci
nu totdeauna trebuie a urgisi sărăciia, nici să cade a
să mira de bogatul cel fără de minte.

de mii de ori sânt mai luminoși decât soarele și privesc la toate căile oamenilor și văd toate părțile ceale ascunse.

28. Mai înainte de ce s-au făcut, toate sânt cunoscute Lui; așa și după ce s-au sfârșit.

29. Acesta în ulițele cetății să va izbândi și unde nu au gândit, să va prinde.

Levi. 30. Așa și muiarea carea-și lasă bărbatul și
20, 10 face moștenitoriu din străin.

2 Leage 31. Că întâiu, leagea Domnului au călcat, a
22, 22 doao, bărbatului său au greșit, a treia, cu curvie au preacurvit, de la bărbat străin au făcut copii.

32. Aceasta la adunare să va aduce și pentru fiii ei cercare va fi.

33. Nu să vor lăți cu rădăcina fiii ei și ramurile ei nu vor da rod.

34. Rămânea-va întru blăstăm, pomenirea ei și ocară ei nu să va șterge.

35. Și vor cunoaște cei rămași că nimica nu easte mai bun decât frica Domnului, și nimic nu easte mai dulce decât a ținea poruncile Domnului.

36. Mărire mare easte a urma pre Dumnezeu, că lungimea zilelor vei lua de la El (a).

CAP 24

Numără laudele înțelepciunii, folosul și înceaperea ei.

1. nțelepciunea va lăuda sufletul său și în mijlocul norodului să va mări.

2. ntru adunarea Celui Preaînalt va deschide gura sa și înaintea puterii Lui să va lăuda:

3. „Eu din gura Celui Preaînalt am ieșit și ca negura am acoperit pământul.

4. Eu întru ceale înalte am lăcuit și scaonul meu easte în stâlp de nor.

5. Încungiurarea ceriului am încungiurat singură și în fundul adâncurilor am umblat.

6. În valurile mării și în tot pământul și în tot norodul și neamul am câștigat.

7. După toate acestea, am cercat odihnă întru a cui moștenire aș sălășlui.

8. Atunci mi-au poruncit mie Făcătorii tuturor, și Cel ce m-au făcut pre mine au așezat lăcașul meu.

9. Și au zis: «Întru Iacov lăcuiaște și întru Israil moștenește».

Pilde 10. Mai înainte de veac, dintru început m-au
8, 22 zidit pre mine și până în veac nu mă voi sfârși.

11. În lăcașul cel sfânt, înaintea Lui am slujit, și așa, în Sion m-am întărit.

12. În cetatea cea iubită așijderea m-au odihnit și în Ierusalim, putearea mea.

13. Și m-am înrădăcinat în norod mărit în partea Domnului, a moștenirii Lui.

14. Ca un chedru, în Livan, m-am înălțat și ca un chiparos în munții Ermonului.

15. Ca un finic, în țermuri, m-am înălțat, și ca săditurile trandafirului în Ierihon.

16. Ca un maslin frumos în câmp, și

36. (a) Acest vers în cea veachie nu să află.

CAP 23 ȘI 24

m-am înălțat ca un paltin.

17. Ca scorțișoara și aspalatul, mirosurilor am dat miros, și ca smirna cea aleasă, am slobozit bun miros.

18. Ca halvanul și ca onixul și ca stactiia și ca aburul Livanului în cort.

19. Eu ca și terevintul am întins ramurile mele, și ramurile mele sânt ramurile mărire și ale darului.

20. Eu ca o viță am odrăslit dar, și florile mele sânt rodul mărire și al avuției.

21. Apropiați-vă cătră mine, cei ce mă poftiți pre mine, și vă săturați din rodirile mele.

22. Că pomenirea mea e mai dulce decât miiarea, și moștenirea mea, decât fagurul mierii.

23.* Cei ce mă mânâncă pre mine iară vor flămânzi, și cei ce mă beau pre mine iară vor însătoșea. *Ioan 6, 35

24. Cel ce mă ascultă pre mine nu să va rușina și cei ce lucrează întru mine nu vor păcătui”.

25. Toate acestea sânt cartea legăturii Dumnezeului celui Preaînalt, leagea carea o au poruncit Moisi moștenire adunărilor lui Iacov.

26.* Cel ce umple ca Fisonul înțelepciunea, și ca Tigru în zilele tinerilor; *Face. 2, 11

27. Cel ce umple ca Efratul înțeleagerea,* și ca Iordanul, în zilele seacerii; *Isus N. 3, 15

28. Cel ce arată ca lumina învățătura, ca Ghionul în zilele culesului.

29. Cel dintăiu nu o au cunoscut desăvârșit, așijderea, și cel de pre urmă nu o va străbate pre ea.

30. Decât marea s-au înmulțit cugetul ei, și sfatul ei, decât adâncul cel mare.

31. Și eu, ca o albie de râu și ca un șipot de apă, am ieșit în raiu.

32. Zis-am: „Adăpa-voiu grădina mea și voiu îmbăta sădirea mea”.

33. Iată, s-au făcut mie din albie râu, și din râul meu s-au făcut mare.

34. Că învățătura ca ziorile o luminez și o arăt pre ea până departe.

35. Și ca prorocia voiu turna învățătura și o voiu lăsa pre ea în neamurile veacurilor.

36.* Vedeti că nu pentru mine numai m-am ostenit, ci pentru toți cei ce o caută pre ea. *Jos 33, 21

CAP 25

Trei lucruri sânt plăcute lui Dumnezeu și trei urâte. Noao cugetări fericeaște inima. Despre muiarea limbută și rea.

1. n trei m-am împodobit și m-am sculat frumoasă înaintea Domnului și înaintea oamenilor:

2. nirea fraților și prieteșugul vecinilor și bărbatul și muiarea, care să înțeleg bine unul cu altul.

3. Iară trei lucruri au urât sufletul meu și foarte m-am scârbit de viața lor:

4. Săracul trufaș și bogatul mincinos și bătrânul preacurvariu, lipsit de înțelepciune.

5. În tinerețele tale nu ai adunat și

cum vei afla la bătrânețele tale?

6. Cât de frumos lucru easte căruntețelor judecata, și celor bătrâni a cunoaște sfatul.

7. Cât e de frumoasă la cei bătrâni înțelepciunea, și la cei măriți, înțeleagerea și sfatul.

8. Cununa bătrânețelor easte ispitirea de multe, și mărirea lor, frica Domnului.

9. Noao cugetări am fericit în inima mea, și a zecea o voiu grăi cu limba:

10. Omul, carele are bucurie de fii, carele trăiaște și veade căderea vrăjmașilor.

*Jos 26, 1
Sus 14, 1
19, 17

11.* Fericit e cel ce lăcuiăște cu muiare înțelegătoare, și carele cu limba nu au alunecat, și carele nu au slujit celui mai nevreadnic decât sine.

12. Fericit e cel ce au aflat înțelepciunea și cel ce o grăiaște la urechile celor ce o ascultă.

13. Cât de mare easte cel ce au aflat înțelepciunea? Ci nu easte mai mare decât cel ce să teame de Domnul.

14. Frica Domnului toate le covârșeăște, și cel ce o ține pre ea cui să va asemăna?

15. Toată rana, nu easte ca rana inimii, și toată răutatea, nu easte ca răutatea muierei.

16. Toată asupreala, nu easte ca asupreala celor ce te urăsc, și toată izbânda, nu easte ca izbânda vrăjmașilor.

17. Nu easte cap mai veninat decât capul șarpelui, și nu easte mânie, decât mâniia vrăjmașului.

*Pilde 21, 19

18.* Mai voiesc a lăcui cu leu și cu bălaor, decât a lăcui cu muiarea rea.

19. Răutatea muierei schimbă obrazul ei și întunecă fața ei ca un sac.

20. În mijlocul vecinilor săi va cădea bărbatul ei și, auzind, va suspina amar.

21. Toată răutatea e mică pre lângă răutatea muierei; soartea păcătosului să cază preste ea.

22. Cum e suișul năsipos în picioarele bătrânului, așa e muiarea limbută bărbatului lin.

*Jos 42, 17

23.* Nu căuta la frumseța muierei și nu pofți muiare pentru frumseță.

24. Mânie și obrăznicie și rușine mare easte când muiarea agoniseăște bărbatului său.

25. Inimă smerită și față tristă și rana inimii easte muiarea rea.

26. Mâini leaneșe și genunchi slăbănoage, muiarea rea, carea nu-și fericeăște bărbatul său.

*Face. 3, 6

27.* De la muiare easte începutul păcatului și prin ea toți murim.

28. Nu da apei loc să iasă, nici muierei reale, volnicie.

29. De nu umblă după mâna ta, de la trupul tău o taie pre ea.

CAP 26

Laudele muierei bune și hulele aceii reale. Despre râvnire. Despre paza featei.

*Sus 25, 11

1.* ericit easte bărbatul muierei bune și numărul anilor lui îndoit easte.

2. Muiarea bărbată veseleăște pre bărbatul său și anii lui îi va umplea de pace.

3. Muiarea bună, parte bună; parte să va da celor ce să tem de Domnul.

4. Și a bogatului și a săracului inima e bună și în toată vremea, fața veaselă.

5. De trei s-au temut inima mea și de fața lucrului al patrulea mă înfricoșez:

6. De pâra cetății și de adunarea norodului și de asupreala mincinoasă; aceastea toate sânt mai reale decât moartea.

7. Dureare inimii și jeale easte muiarea râvnitoare asupra muierei și biciul limbii ceea ce cu toți să împreună.

8. Ca jugul de boi, care să clăteăște, easte muiarea rea; cel ce o ține pre ea, ca și cel ce prinde scorpie.

9. Mânie mare easte muiarea bețivă și rușinea sa nu o va acoperi.

10. Curviia muierei întru rădicarea ochilor și în geanele ei să cunoaște.

11.* Preste fata cea fără de rușine întăreăște paza, ca, nu aflând prilej, să-și plinească pofta sa.

*Jos 42, 11

12. De ochiul nerușinos fereăște-te și nu te mira de-ți va greși ție.

13. Precum călătoriul însătoșat își deșchide gura sa și din toată apa cea de aproape bea.

14. Pre tot parul va șede și împotriva săgeții va deșchide tulba.

15. Harul muierei va veseli pre bărbatul ei și oasele lui le va îngrășea știința ei.

16. Darul Domnului easte muiarea tăcută și nu easte schimbare sufletului învățat.

17. Dar preste dar easte muiarea rușinoasă și nici o cumpănire nu easte vreadnică sufletului celui înfrânat.

18. Soarele când răsare întru ceale înalte ale Domnului și frumseța muierei bune podoba easte casii sale.

19. Lumina, carea luminează în sfeașnicul cel sfânt, și frumseța feații, când easte în vârstă stătornică.

20. Stâlpii de aur pre temeiori de argint și picioarele frumoasă preste piepturile celui bine întărit.

21. Fiiule, păzeăște-ți întreagă floarea vârstei tale și nu da altora țării ta.

22. Când vei afla țarina roditoare, samână sămânțele tale, nădăjduind întru neamul tău cel bun.

23. Și așa, pruncii tăi, carii vor trăi având luminarea neamului bun, să vor mări.

24. Muiarea curvă aseamenea scroafei să va socoti; iară cea măritată, carea umblă după curvie, turnul morții să va judeca a fi celor ce să apropie la ea.

25. Muiarea cea fără de frica lui Dumnezeu parte să va da celui fără de leage; iară cea cu frica lui Dumnezeu să dă celui ce să teame de Domnul.

26. Muiarea cea de necinste nu va băga samă de ocară; iară fata cea de cinste și de bărbat să va sfii.

27. Muiarea cea făr' de rușine ca o cățea să va socoti; iară ceea ce are rușine să va teame de Domnul.

28. Muiarea care cinstește tuturor să va părea înțeleaptă; iară carea nu-l cinstește trufașă, fără de frica lui Dumnezeu, la toți să va cunoaște.

29. Muiarea strigătoare și limbută ca gonirea vrăjmașilor să va socoti.

30. Și sufletul fieștecărui om, carele cu de aceste obiceiuri s-au obicinuit, întră gâlcevi de războiu își va petrece viața.

31. Pentru doao lucruri să întristă inima mea și pentru al treilea, vine mie mânie:

32. Omul războinic scade pentru neavearea, și oamenii cei înțelegători nu să bagă în samă.

33. Când să abate neștine de la dreptate la păcat, Domnul pre acela-l va găti spre sabie.

34. Anevoie va scăpa neguțătorul de greșală și cârcimariu nu va fi fără de păcat.

CAP 27

Despre lipsă și scumpeate. Despre cumpărare și vânzare. Înfrânarea limbii. Cinstirea priiatinilor.

1. **D**entru dobânda mulți au păcătuit, și cel ce cearcă să se îmbogățască întoarce-ș-va ochiul.

2. **I**ntră închieturile pietrilor să înfige părușul, și întră vânzare și cumpărare să va strânge păcatul (a).

3. De nu să va ținea neștine pre sine cu deadinsul în frica Domnului, curând să va strica casa lui.

4. Când să clătină ciurul, rămân gunoaiele; așa pleavele omului în gândul lui.

5. Vasele olariului le lămureaște cuptoriul; iară ispita omului, cugetul lui.

6. Cum au fost lucrat pomul, arată rodul lui; așa cuvântul, gândul cel din inima omului.

7. Înainte de ce gândești, să nu lauzi pre bărbat, că aceasta easte ispita oamenilor.

8. De vei alerga după dreptate, o vei prinde și te vei îmbrăca cu ea ca cu o haină lungă de mărire.

9. Paserile la ceale ce sânt aseamenea șie să abat, și adevărul la cei ce-l fac pre el să abate.

10. Leul vânatul pândeaște; așa și păcatele, pre cei ce fac nedreptăți.

11. Vorba celui cuvios, totdeauna înțelepciune, iară cel nebun să schimbă cu luna.

12. Întră cei neînțelegători păzește vreamea, iară întră cei înțelepți des să fii.

13. Vorba nebunilor urâcioasă easte (b), și râsul lor, desfătarea păcatului.

14. Vorba celui ce mult să joară rădică părul și vrajba lor astupă urechile.

15. Vărsarea de sânge, vrajba trufașilor, și sudalma lor greu easte a o auzi.

16. Cel ce descopere tainele au pierdut credința și nu va afla priiatin după inima sa.

17. Iubeaște pre priiatin și fii credincios

2. (a) Adecă, întră vânzătoriu și întră cumpărătoriu, vrând să înceluiască unul pre altul, să întăreaște păcatul. 13. (b) Sau supărare aduce. 22. (v).

CAP 27 ȘI 28

cu el, iară de vei descoperi tainele lui, nu vei merge după el.

18. Că precum piiarde omul pre vrăjmașul său, așa și tu ai pierdut prieteșugul de-aproapelui tău.

19. Și ca cum ai fi slobozit o pasere din mâna ta, așa ai lăsat pre deaproapele tău și nu-l vei vâna pre el.

20. Nu alerga după el, că departe s-au depărtat și au fugit ca o căprioară din laț.

21. Că rana să poate lega, și pentru vrajbă easte pace, iară cel ce au descoperit tainele s-au deznădăjduit.

22. Cel ce face cu ochiul meșteșugeaște reale, nimene pre el nu-l va depărta de la sine (v).

23. Înaintea ochilor tăi îndulci-va gura ta și de cuvintele tale să va mira.

24. Iară după aceea, își va întoarce gura sa și la cuvintele tale va adaoge poticneală.

25. Multe am urât, și pre acesta nu am cu ce să-l asemăn, și Domnul îl va urî pre el.

26. Cel ce aruncă piatra în sus preste capul său o aruncă, și lovitura vicleană despica-va ranele.

27.* Cel ce sapă groapă cădea-va într-însa, și cel ce întinde cursă prinde-să-va într-însa.

28. Cel ce face reale preste el vor cădea și nu va cunoaște de unde-i vin lui.

29. Batjocora și sudalma celor trufași și izbânda ca leul va pândi asupra lor.

30. În laț să vor prinde cei ce să bucură de căderea celor drepți, și dureare va amistui pre ei, mai înainte de ce vor muri.

31. Mânia și urgiia sânt lucruri urâte, și bărbatul păcătos le ține.

CAP 28

A nu pofti izbândă, ci a ierta strâmbătatea. A fugi de vrajbă. Răutățile limbii și primejdiile ei, și aceasta a o înfrâna.

1.* **E**l ce-și izbândaște de la Domnul va afla izbândă și păcatele lui știind le va ținea.

2. **I**ată nedreptatea deaproapelui tău; și atunci când te vei ruga tu să vor ierta ție păcatele.

3. Omul asupra omului ține mânie și de la Dumnezeu ceare vindecare.

4. De omul cel aseamenea lui nu-i easte milă și pentru păcatele sale să roagă.

5. El, fiind trup, ține mânie, și cine va curăți păcatele lui?

6. Adu-ți aminte de ceale mai de pre urmă, de stricăciune și de moarte, și te păzește de vrajbă și rămâi întru porunci.

7. Adu-ți aminte de porunci și nu te mânia pre deaproapele, și de așezământul de leage al Celui Preaînalt (a), și iartă neștiința deaproapelui.

În unele bibl. easte: și cel ce cunoaște pre el să va abate de la el. 7. (a) În cea veachie easte: și nu băga samă necunoștința.

*Pilde
26, 27
Eclisia.
10, 8

*2 Leage
32, 35
Mateiu
6, 14
Marco
11, 25
Roma.
12, 19

8. Depărtează-te de vrajbă și vei împrumuta păcatele, că omul mândru va ațîța vrajbă.

9. Și omul păcătos va turbura pre priatini, și întră cei ce au pace va arunca sfadă.

10. Precum este materiia focului, așa să va aprinde, și după putere, vrajba va crește.

11. După puterea omului va fi mânia lui, și după cum e avuția lui, va înălța mânia sa.

12. Sfada grabnică aprinde foc, și vrajba grabnică varsă sânge.

13. De vei sufla în scânteie, să va aprinde, și de vei scuipa preste ea, să va stânge; amândoaie ies din gura ta.

14. Pre șoptitoriu și pre cel cu doao limbi blăstămați-l, că pre mulți carii avea pace i-au pierdut.

15. Limba a treia pre mulți au clătit și au răsipit dintr-un neam într-alt neam, și cetăți tari au surpat, și casele celor mari au stricat.

16. Limba a treia pre muieri bărbate au gonit și le-au lipsit pre eale de ostenealele lor.

17. Cel ce ascultă de ea nu va afla odihnă, nici va lăcui cu liniște.

18. Lovitura biciului face vânătăre, iară lovitura limbii frânge oasele.

19. Mulți au perit de ascuțitul sabiei, ci nu ca cei ce au căzut de limbă.

20. Fericit este cel ce au scăpat de ea și carele nu au trecut în mânia ei.

21. Carele nu au tras jugul ei și cu legăturile ei nu s-au legat.

22. Că jugul ei jug de fier este, și legăturile ei sânt legături de aramă.

23. Moartea ei este moarte rea, și mai de folos iadul, decât ea.

24. Nu va birui pre cei buni credincioși, și în văpaia ei nu să vor arde.

25. Cei ce părăsesc pre Domnul vor cădea într-însa și va arde întru ei și nu să va stânge.

26. Trimite-se-va asupra lor ca leul, și ca pardosul va piarde pre ei.

27. Vezi, îngrădește moșia ta cu spini, și argintul tău și aurul tău leagă-l.

28. Și cuvintelor tale fă jug și cumpănă, și gurii tale fă-i ușe și încuietore.

29. Ia aminte ca nu cumva să luneci cu ea și să nu cazi înaintea celui ce te pândește cu vicleșug.

CAP 29

Despre împrumutare și chizășuire. De milostenie. Despre oaspeții cei nemulțămitori și despre nimearnici.

1. el ce face milostenie împrumută pre deaproapele său, și cel ce biruiaște cu mâna sa ține poruncile.

2. Împrumutează pre deaproapele tău în vremea lipsii lui; și iarăși întoarce deaproapele la vremea sa.

3. Întărește cuvântul și te încreade cu el,

26. (a) În unele, așa să află verșul acesta: fii îndestulat și cu puțin și cu mult, și nu vei auzi

și în toată vremea vei afla ce-ți este ție de lipsă.

4.* Mulți ca o aflare au socotit împrumutarea și au făcut năcaz celor ce i-au ajutat pre ei. *Sus 8, 15

5. Până va lua, sărută mâna celui ce-i dă, și pentru banii deaproapele își smerește glasul. Tovi. 4, 12

6. Iară când e vremea să întoarcă, îndelungă vremea și să mântuiască cu cuvinte de leane și vinuiaște vremea.

7. De va putea, abia va întoarce jumătate și aceea o va socoti ca o aflare.

8. Iară de nu, pentru că l-au lipsit pre el de banii săi, să face lui vrăjmaș în dar.

9. Blăstămuri și sudalme va răsplăti lui, și în loc de cinste va răsplăti lui necinste.

10. Mulți, pentru această răutate, să întorc de cătră om și nu împrumută, temându-să să nu să păgubească în zădar.

11. Însă cu cel smerit fii îngăduitoriu și nu întârziia a face milă cu el.

12. Pentru poruncă ajută pre sărac și în lipsa lui să nu-l întorci deșert.

13. Piiarde banii pentru frate și pentru priatin, să nu ruginească supt piatră, spre pierzare.

14. Pune-ți comoara ta întru poruncile Celui Preaînalt și mai mult va folosi ție decât aurul.

15.* Închide milostenia ta în cămările tale și aceasta te va scoate din tot răul. *Sus 17, 17

16. Mai mult decât pavăza puterii și decât sulia țării, împotriva vrăjmașului să va război pentru tine.

17. Bărbatul bun să pune chizeaș pentru deaproapele, iară cel ce au pierdut rușinea părăsi-l-va pre el.

18. Harul care ți l-au făcut chizeașul să nu-l uiți, că și-au dat sufletul său pentru tine.

19. Binele chizeașului îl strică păcătosul, și cel nemulțămitoriu în cuget părăsește pre cel ce l-au izbăvit pre el.

20. Chizeșia pre mulți drepti au pierdut și i-au clătit pre ei ca valurile mării.

21. Pre bărbați puternici i-au scos din căsi și i-au făcut să rățească pre la neamuri străine.

22. Păcătosul, căzind în chizeșie și gonind prilejuri, va cădea în judecată.

23. Ajută pre deaproapele tău, după puterea ta, și-ți ia aminte ție să nu cazi.

24.* Temeiul vieții este apa și pâinea și haina și casa, carea acopere urâciunea. *Jos 39, 31

25. Mai bună e viața săracului supt acoperământ de scânduri, decât mâncări luminate, în străini.

26. Spre mic și spre mare, fii voitriu de bine (a).

27. Rea viața este din casă în casă și, unde te vei sălășlui, nu vei deschide gura ta.

28. Ospăta-vei și vei adăpa nemulțămitori, și, pre lângă acestea, amară vei auzi: ocările casii tale.

29. „Mergi, nemearnice, gată masa și, cu ce va fi în mâna ta, hrănește-mă.

30. Ieși, nemearnice, dinaintea cinstei, că mi-au venit oaspet fratele meu și-mi trebuiaște casa”.

31. Greale sânt aceastea omului carele are minte: certarea căsii și împutarea deatornicului.

CAP 30

Despre certarea și învățarea pruncilor. De grijirea sănătății, despre veselie și înfrânare.

*Pilde
13, 25
23, 13

1.* el ce iubeaște pre fiiul său bate, ca mai pre urmă să se bucure de el.

2. Cel ce ceartă pre fiiul său folos va avea de el și întră cei cunoscuți să va lăuda pentru el.

*2 Leage
6, 7 3.* Cel ce învață pre fiiul său întărâtă pre vrăjmaș, și înainte priiatinilor să va bucura pentru el.

4. Murit-au tatăl lui și ca cum nu ar fi murit, pentru că aseamenea șie au lăsat după sine.

5. În viața sa au văzut și s-au bucurat, și la moartea sa nu s-au întristat.

6. Asupra vrăjmașilor au lăsat izbânditoriu, și priiatinilor, răsplătitoriu de har.

7. Cel ce e moale cu fiiul său (a) va lega ranele lui și de toată strigarea să vor turbura ceale dinlăuntru ale lui.

8. Calul neînvațat să face năsilnic, și fiiul slobod să face obraznic.

9. Hrănește pre fiiul tău, și te va înfricoșea, joacă-te cu el, și te va întrista.

10. Nu râde cu el, ca nu împreună cu el să te doară și mai pre urmă să-ți strepezască dinții.

11. Nu-i da lui volnicie la tinerețe și nu treace cu vederea greșealele lui (b).

*Sus
7, 25 12.* Pleacă grumazul lui la tinerețe și frânge coastele lui până e prunc, ca nu cumva, învărtosându-să, să nu te asculte.

13. Ceartă pre fiiul tău și-l fă să lucre, ca să nu să poticnească întră rușine.

14. Mai bun easte săracul sănătos și tare, cu puteare, decât bogatul, carele are trupul său rănit.

15. Sănătatea și buna tărie mai bună easte decât tot aurul; și trupul cel sănătos și cu puteare, decât avuție nenumărată.

16. Nu easte mai bună avuția, decât sănătatea trupului; și nu easte bucurie mai mare, decât bucuria inimii.

17. Mai bună easte moartea, decât viața amară sau decât boala stătornică.

18. Bunătăți multe vărsate împregiurul gurii ceii închisă, bucatele ceale puse la mormânt.

*Băla.
8 19.* Ce foloseaște idolului jertva? Că nici nu mănâncă, nici nu miroasă; așa easte pre carele-l goneaște Domnul.

20. Cel ce veade cu ochii și suspină easte

7. (a) În cea veachie, așa să înceape verșul acesta: Pentru sufletul fiilor, lega-va ranele lui. Iară în unele: Cel ce unge pre fiiul său. 11 (b) În cea veachie nu să află:

ca și scopitul, carele îmbrățișează pre fecioară și suspină (b).

21.* Nu da spre întristare sufletul tău și nu te năcăji pre tine cu sfatul tău. *Pilde
15, 13

22. Veseliia inimii easte viața omului, și bucuria omului easte îndelungarea zilelor lui. 17, 23

23. Iubeaște-ți sufletul tău și-ți mângăie inima ta, și departe de la tine goneaște întristarea.

24.* Că pre mulți i-au omorât întristarea, și nu easte folos întră ea. *2 Cor.
7, 10

25. Pisma și mâniia împutinează zilele, și grija aduce bătrânețele mai înainte de vreme.

CAP 31

Despre nebăgarea în samă a avuțiilor. Despre ocări și trezvie.

1. riveghiiarea avuției topeaște trupul și grija ei strică somnul.

2. Grija priveghierii va ceare dormire, și boala grea deșteaptă somnul.

3. Ostenitu-s-au bogatul, strângând bani, și întră odihna sa să satură de desfătările sale.

4. Să ostenească săracul întră împutinarea vieții, și în odihnă lipsit să face.

5. Cel ce iubeaște aurul nu să va îndrepta, și cel ce aleargă după stricăciune sătura-să-va de ea.

6.* Mulți au căzut pentru aur și înainte lor le-au fost perirea lor. *Pilde
[Sus]

7. Lemn de împiedecare easte celor ce-i jertvesc lui, și tot cel fără de minte să va prinde într-însul. 8, 3

8. Fericit e bogatul, carele s-au aflat fără de prihană și după aur nu au umblat.

9. Cine easte acesta și-l vom ferici pre el, că au făcut minunate întră norodul său?

10. Cine s-au lămurit cu el și s-au făcut desăvârșit și au fost lui spre laudă?

11. Cine easte carele au putut călca porunca și nu o au călcat, și au putut face rău și nu au făcut?

12. Întări-să-vor bunătățile lui și milosteniile lui povesti-le-va adunarea.

13. Când șezi la masă mare, să nu deschizi spre ea gâtlejul tău,

14. Și să nu zici: „Multe sânt puse pre masă”. Adu-ți aminte că rău lucru easte ochiul viclean.

15. Mai rău decât ochiul ce s-au făcut? Pentru aceaea, înainte a toată fața, lăcrămează.

16. Să nu-ți întinzi mâna unde să va uita și să nu-ți bagi mâna cu el în blid.

17. Din tine însuși cunoaște ale deaproapelui și de tot lucrul gândează.

18. Mănâncă ca un om ceale ce sânt puse înainte ta și nu clefăi, ca să nu te faci urât.

19. Înceată mai întâiu pentru învățatură și nu fi nesățios, ca să nu smintești.

20. Și când șezi întră mai mulți, să nu întinzi mâna ta mai înainte de ei.

21. Omului învățat, destul easte puțin, și întră așternutul său nu va răsufla (a).

și nu treace cu vederea greșealele lui. 20. (b) În cea veachie easte: și așa cel ce face în silă judecăți. 21. (a) Anevoie.

22. Cu somn sănătos să odihnesc mațele celui cumpătat, să scoală dimineața și sufletul lui cu el.

23. Truda privegherii și a greții și căpierea cu omul cel nesățios.

24. Și de te-ai silit în mâncări, scoală-te la mijlocul mâncării și te vei odihni.

25. Ascultă-mă, fiiule, și nu mă nebăga în samă, și mai pre urmă vei afla cuvintele mele.

26. Întru toate lucrurile tale fii sârguitoriu și toată neputința nu te va întimpina.

27. Pre strălucit în pâni bine-l vor cuvânta buzele și mărturia bunătății lui e credincioasă.

28. Asupra pâinii reale va cârți cetatea și mărturia răutății ei e adevărată.

Iudit 13, 4 29. La vin nu te viteji, că pre mulți au pierdut vinul.

30. Cuptoriul ispitește călitura în stâmpărare; așa vinul inimile trufașilor în vrajbă.

31. Întocma cu viața easte omului vinul, de-l vei bea pre el cu măsura sa.

32. Ce viață easte celui lipsit de vin, că acesta s-au făcut ca să veselească pre oameni?

Psal. 103, 16 33. Bucuriia inimii și veselii sufletului easte vinul, când să bea la vreme cu măsură.

34. Amărăciune sufletului easte vinul; când să bea mult, sfezi și căderi face.

Pilde 31, 5 35. Bețiia înmulțește mâniia celui fără de minte, spre împiedecare, și împutinează vârtutea și agonisește rane.

36. La ospățul vinului să nu mustri pre deaproapele tău și să nu-l defaimi pre el, la veselii lui.

37. Cuvânt de ocară să nu-i zici lui, și nu-l năcăji pre el cerând.

CAP 32

Despre bunii îndreptători. Cel mai mare vorbească și cei mai tineri să asculte. Nimic a lucra fără de sfat.

1. **D**ovățuitoriu te-au pus pre tine? Nu te ținea mare, fii întru ei, ca unul dintru ei.

2. **G**rijește de ei și apoi șezi, și, după ce vei face toate ceale ce trebuie, te culcă.

3. Ca să te veselești de ei și, pentru podoabă, să iai cunună.

4. Grăiaște cel ce ești mai bătrân, că să cade ție cu bună știință, și să nu împiiadeci musica.

5. Unde nu easte ascultare, nu vărsa graiuri, și când nu easte vreme, nu te arăta înțelept.

6. Peceate de antrax pre podoabă de aur easte întocmirea cântăreților la ospățul vinului.

7. Peceate de smaragd cu meșteșug de aur easte glasul cântăreților la vinul cel dulce.

8. Grăiaște, tinărule, când ai lipsă, abii de doao ori de te vei întreba.

9. Strânge-ți cuvântul, cu puține, multe, fii ca cum ai ști și ca cum ai tăcea.

10. Întră cei mari nu te face ca cum ai fi aseamenea, și altul grăind, nu vorbi multe.

11. Înaintea trăznetului iute merge fulgerul, și înaintea celui rușinos va merge harul.

12. La vreme te scoală și nu fi cel mai de pre urmă; aleargă acasă și nu fi leaneș.

13. Acolo te joacă, și-ți fă cugetele tale, ci să nu greșești cu cuvânt trufaș.

14. Și pentru aceastea, binecuvântă pre Cel ce te-au făcut pre tine și te îmbată din bunătățile Lui.

15. Cel ce să teame de Domnul va priimi învățătura, și cei ce mânecă afla-vor bunăvoință.

16. Cel ce caută leagea sătura-să-va de la ea, și cel ce să fățarniceaște să va împiedeca într-însa.

17. Cei ce să tem de Domnul afla-vor judecată și îndreptări ca lumina vor aprinde.

18. Omul păcătos să ferească de muștrare și după voia lui își va afla potrivire.

19. Bărbatul cel de sfat nu va părăsi cugetarea, iară cel străin și trufaș nu să va teame de frică, de va și face ceva fără de sfat.

20. Fără de sfat nimic să nu faci, și după ce faci să nu-ți pară rău.

21. Pre cale surpată nu merge, ca să nu te împiiadeci de pietriș.

22. Nu te încreade călii neispitite, și de fiii tăi te păzește.

23. În tot lucrul creade sufletului tău, că aceasta easte paza poruncilor.

24. Cel ce creade legii ascultă de porunci, și cel ce nădăjduiaște spre Domnul nu să va lipsi.

CAP 33

Dumnezeiasca înțelepciune pre unii înalță, iară pre alții smerească, și aceasta după dreaptă judecată. Bărbatul înțelept nu să supune neînțelepțește fiiului său, nici muierii, nici oricui altui om.

1. **N**re cel ce să teame de Domnul nu-l va întimpina răul, fără numai ispită, și iară-l va izbăvi pre el.

2. **B**ărbatul înțelept nu va urî leagea, iară cel ce să fățarniceaște într-însa easte ca corabiia în fortună.

3. Omul înțelegătoriu va creade legii și leagea va fi lui credincioasă.

4. Ca întrebarea dreptilor gătește cuvântul și așa te vei asculta, leagă împreună învățătura și răspunde.

5.* Ca roata carului e inima nebunului și ca osiia ce să întoarce e gândul lui.

6. Ca calul armăsariu easte priiatinul huli-toriu, supt tot cel ce șeade pre el rânchează.

7. Pentru ce zi pre zi întrece și toată lumina zilei anului de la soare easte?

8. Cu știința Domnului s-au osibit și au schimbat vremi și praznice.

9. Dintru eale, unele le-au înalțat și le-au sfințit, altele le-au pus în numărul zilelor.

10. Și toți oamenii sânt din țărână,* și din pământ s-au zidit Adam.

11. Cu mulțimea științei Domnul i-au osibit pre ei și au schimbat căile lor.

12. Dintru ei au blagoslovit și au înalțat. Și dintru ei au sfințit și au apropiat la Sine.

*Sus 21, 21

*Face. 2, 7

13. Dintru ei au blăstămat și au smerit, și i-au scos pre ei din lăcașurile sale.

Roma. 14. Ca lutul olariului în mâna Lui, toate căile
9, 21 Lui după bună plăcerea Lui.

15. Așa sunt oamenii în mâna Celui ce i-au făcut pre ei, ca să le dea lor după judecata Sa.

16. Împotriva răului este binele și împotriva morții, viața.

17. Așa e împotriva cuviosului cel păcătos.

18. Așijderea, priveaște la toate lucrurile Celui Preaînalt: doao, doao, și unul împotriva unuia.

19. Și eu mai pre urmă am privegheat și am moștenit de tot, ca de la început.

20. Ca cel ce adună în vie pre urma culegătorilor, cu blagoslovenia Domnului am ajuns, și ca cel ce culege, am umplut teascu.

Sus 21. Socotiți că nu numai pentru mine singur
24, 36 m-am ostenit, ci pentru toți cei ce caută învățătură.

22. Ascultați-mă pre mine, mai-marii norodului și povățuitorii adunării, băgați în urechi.

23. Fiiului și muierii, fratelui și priiatinului, în viața ta, să nu-i dai putere asupra ta.

24. Și banii tăi nu-i da altuia, ca nu cumva să-ți pară rău și să te rogi pentru ei.

25. Până trăiești și este suflet întru tine, nici unui trup nu te supune.

26. Că mai bine este ca fiii tăi să se roage de tine, decât tu să cauți la mâinile fiilor tăi.

27. Întru toate lucrurile tale fii săvârșitoriu, nu da hulă întru mărirea ta.

28. În zioa sfârșitului zilelor vieții tale și la vreamea morții tale, împarți moștenirea ta.

DE SLUGI

29. Mâncare și toiag și povară la măgariu; iară la slugă, pâine și certare și lucru.

30. Lucră cu sluga și vei afla odihnă; slobozi mâinile lui și va cerca slobozenie.

31. Jugul și hamul pleacă grumazii, și pre sluga cea rea, legăturile și caznele.

32. Pune-l pre el la lucru, ca să nu șează fără de lucru, că multă răutate au învățat lenevirea.

33. La lucru pune-l pre el, precum să cade lui, și de nu te va asculta, îngreioază obezile lui.

34. Și să nu prisosești preste tot, afară de cale, și fără de judecată nimica să nu faci.

Sus 35. De ai slugă, să fie ca tine, că cu sânge
7, 22 l-ai câștigat pre el.

36. De ai slugă, grijeaște-l pre el ca și pre tine însuși, că ca de sufletul tău vei avea de el lipsă.

37. De-l vei năcăji pre el și, sculându-să, va fugi, în carea cale îl vei căuta pre el?

CAP 34

Deșertăciunea visurilor și a gâciturilor. Nădejdea spre Dumnezeu a o pune. Ajutorința săracului și sâmbriia slugii.

3. (a) Adecă, visul asemenea este feții ce să arată înaintea feții în oglindă. 4. (b) Adecă, de la lucru ne-

1. eșearte nădejdi și mincinoasă sânt omului celui neînțălegătoriu și visurile fac pre cei neînțălepti să zboare.

2. Ca și cel ce să prinde de umbră și aleargă după vânt, așa este și cel ce creade visurilor.

3. Acesta aseamenea acestuia, vederea visurilor, asemanarea feții înaintea feții (a).

4. De la cel necurat ce să va curăți? Și de la minciună ce să va adeveri (b)?

5. Vrăjile și descântăturile, și visurile deșearte sânt, ca și a ceii gata a naște, i să nălucească inima.

6. De nu vor fi trimise de la Cel Preaînalt ca să te cerceteaze, să nu dai inima ta spre eale.

7. Că pre mulți i-au înșelat visurile și au căzut cei ce au nădăjduit într-insele.

8. Făr' de minciună să vor săvârși legea, și înțălepciunea este săvârșire gurii ceii credincioasă.

9. Omul învățat multe au cunoscut, și cel ce multe știe înțelepțează va grăi.

10. Cel ce nu s-au ispitit puține știe, iar cel ce au nemernicit au înmulțit înțălepciunea.

11. Multe am văzut întru nemernicia mea, și mai multă decât cuvintele mele este înțăleagerea mea.

12. De multe ori, până la moarte, am avut primejdie și m-am mântuit prin aceastea.

13. Duhul celor ce să tem de Domnul va fi viu, pentru că nădejdea lor este spre Cel ce-i mântuiaște pre ei.

14. Cel ce să teame de Domnul nu să va înfricoșea și nu să va spăria, că El este nădejdea lui.

15. Fericit e sufletul celui ce să teame de Domnul.

16. Și în cine razămă? Și cine e întărirea lui?

17. Ochii Domnului preste cei ce-L iubesc pre El, scutință putearnică și întarire vârtoasă.

18. Acoperemânt de căldură și acoperemânt de cătră amiazăzi, pază de cătră împiedecare, și ajutoriu de cătră cădeare.

19. Cel ce înalță sufletul și luminează ochii, dând vindecare, viață și blagoslovenie.

20. Cel ce jertvează din nedrept, aducere lipsită este lui, și nu sânt spre bună vreau hulturile celor făr' de lege.

21.* Nu plac Celui Preaînalt darurile necredincioșilor, nici întru mulțimea jertvelor curățează păcatele.

22. Cel ce aduce jertvă din avearea săracilor, junghie pre fiiu înaintea tatălui său.

23. Pâinea celor lipșiți este viața săracilor, cel ce o ia pre aceasta omul sângelui este.

24.* Cel ce ia hrana cea de lipsă este ca cel ce omoară pre deaproapele său, și cel ce opreaște simbria slugii, ca cel ce varsă sânge.

25. Când unul zideaște, altul strică,

curat nu să poate cineva sau ceva curăți, precum nici de la minciunos sau din minciună nu poți aștepta adevăr.

*Pilde

15, 8

21, 27

*2 Leage

24, 14

ce folos fac, fără numai să ostenesc?

26. Când unul să roagă și altul blastămă, a cui glas va auzi ispitorul?

27. Cel ce să spală de mort și iarăși să atinge de el, ce i-au folosit spălarea sa?

2 Petr. 2, 20 28. Așa, omul cel ce postează într-o păcatele sale, și iarăși merge și face aceleași.

29. Rugăciunea lui cine o va asculta și ce au folosit smerindu-să pre sine?

CAP 35

Despre jertve și rugăciunile celor smeriți. Văduvele, pruncii cei fără de părinți și cei săraci să se ajute, să nu să asupească.

1. **E**l ce păzește legea înmulțește jertvele.

1 Împă. 15, 22 2. Jertvește jertvă de mântuire cel ce ia aminte la porunci.

3. Și cel ce mulțamește, ca cel ce aduce făină curată de grâu; și cel ce face milostenie, ca cel ce jertvește jertvă de laudă.

Ierem. 7, 2 26, 13 4. Plăcut este Domnului când te depărți de răutate; și jertvă de curățenie este când te depărți de strâmbătate.

Ieșire 23, 15 5. Să nu te ivești în fața Domnului deșert, că toate acestea sânt pentru poruncă.

2 Leage 16, 17 6. Aducerea dreptului unge jertvenicul, și mirosul ei bun este înaintea Celui Preaînalt.

7. Jertva bărbatului drept este priimită și pomenirea ei nu să va uita.

8. Cu ochiu bun mărește pre Domnul și să nu împuținezi pârga mâinilor tale.

2 Cor. 9, 7 9. Totdeauna când dai fii cu fața voioasă și cu bucurie sfintește zăciuală.

Tov. 4, 9 10. Dă Celui Preaînalt, precum Ț-au dat El, și cu ochiu bun, precum să află în mâini,

11. Că Domnul răsplătitoriu este și cu șapte părți va răsplăti Ție.

12. Nu osteni cu daruri, că nu le va priimi.

Leviț. 22, 21 13. Nu nădăjdui în jertva nedreaptă, că Domnul judecătoriu este și nu este la El mărirea feații.

2 Para. 19, 7 14.* Nu va priimi Domnul fața carea e asupra săracului, iară rugăciunea celui asuprit o va asculta.

*Iov 34, 19 15. Nu va trece cu vederea rugăciunea Înțele. 6, 8 sirimanului, nici pre văduvă, când va vărsa graiu.

Fapte 10, 34 16. Au nu cură lacrămile văduvei pre obraz? Iară strigarea ei, asupra celui ce le-au scos pre eale?

Roma. 2, 11 17. Cel ce slujește cu bună vreau priimi-să-va, și rugăciunea lui până la nori va ajunge.

Galat. 2, 6 18. Rugăciunea celui smerit norii va pătrunde și nu să va mângăia până nu să va apropiia.

Colos. 3, 25 19. Și nu să va depărta, până ce va socoti Cel 1 Petr. 1, 17 Preaînalt, și va judeca cu dreptate și va face judecată.

20. Și Domnul nu va zăbovi, nici va îndelunga mânia preste ei, până ce va zdrobi mijlocul celor nemilostivi.

21. Și neamurilor va răsplăti izbândă, până ce va strica mulțimea batjocoritorilor și schiptrurile nedreptilor le va zdrobi.

22. Până ce va răsplăti omului, după lucru-

rile lui, și lucrurilor oamenilor după gândurile lor.

23. Până ce va judeca judecata norodului Său și-i va veseli pre ei cu mila Sa.

24. Frumoasă e mila în vremea năcazului lui, ca norii cei de ploaie în vremea seacetii.

CAP 36

Să roagă pentru israilteani și pentru sfânta cetate, cea asuprită de neamurile străine, ca aceste neamuri să se întoarcă la Dumnezeu. Laudele muierii bune și înțelepte.

1. **M**iluieste-ne pre noi, Stăpâne, Dumnezeu tuturor, și caută, Și trimite frica Ta preste toate neamurile.

2. Râdică mâna Ta preste neamurile străine și să văză putearea Ta.

3. Precum înaintea lor Te-ai sfințit într-o noi, așa și înaintea noastră Te mărește într-o ei.

4. Și să Te cunoască pre Tine, precum și noi Te-am cunoscut, că nu este Dumnezeu afară de Tine, Doamne!

5. Înnoiaște seamnele și schimbă minunile.

6. Mărește mâna Ta și brațul cel drept.

7. Deșteaptă mâniia și varsă iuțimea.

8. Piiarde pre vrăjmaș și strică pre împotivnic.

9. Grăbește vremea și-ți ado aminte de jurământ și să se povestească mărirea Tale.

10. De iuțimea focului să se amestuiască cel ce au scăpat, și cei ce fac rău norodului Tău să afle pierzare.

11. Zdrobește capetele boiarilor vrăjmașilor, carii zic: „Nu este afară de noi”.

12. Adună toate neamurile lui Iacov, inima luminată și bună să nevoiaște spre mâncările sale.

13. Miluiaște, Doamne, norodul carele să chiiamă cu numele Tău și pre Israil,* pre carele cu nașterea cea dintâiu l-ai asemănat.

14. Adună toate neamurile lui Iacov, inima luminată și bună să nevoiaște spre mâncările sale.

15. Umple Sionul, ca să înalță graiurile Tale și de mărire pre norodul Tău.

16. Dă mărturie lucrurilor Tale celor din început și deșteaptă prorociile ceale ce sânt într-o numele Tău.

17. Dă plată celor ce Te așteaptă pre Tine și prorocii Tăi credincioși să se afle.

18. Ascultă, Doamne, rugăciunea celor ce să roagă Ție pentru norodul Tău,* după blagoslovenia lui Aaron, ca să cunoască toți cei de pre pământ că Tu, Doamne, ești Dumnezeu veacurilor.

19. Toată mâncarea mână pântecel, ci este o bucată mai bună decât altă bucată.

20. Gâtulejul cu gustul aleage bucatele vânatului; așa inima cea înțeleaptă cuvintele ceale mincinoase.

21. Inima îndărăptnică aduce mahnire, iară omul cel învățat va răsplăti lui.

22. Pre tot bărbatul va priimi muiarea, și este fată mai bună decât (a) fată.

23. (a) Decât altă fată.

*Ieșire 4, 22

*Nume. 6, 24

24. Frumseștea muierei veselește fața și covârșește toată pofta omului.

25. De easte pre limba ei milă și blândeță, nu easte bărbatul ei ca fiii oamenilor.

26. Cel ce-și câștigă muiare înceape la agonisită, ajutoriu după sine și stâlp de odihnă.

27. Unde nu easte gard să va jefui agoniseala, și unde nu easte muiare suspină cel rătăcit.

28. Că cine va creade tâlhariului celui sprinten, carele umblă din cetate în cetate? Așea și omului carele nu are cuib și sălășluiaște oriunde în seară.

CAP 37

Să se osăbească priiatinii cei adevărați de cei mincinoși și sfeatnicii cei drepți de cei fățarnici. Despre înfrânarea în mâncări.

1. ot priiatinul zice: „Eu am ținut prietișugul”, ci easte priiatin numai cu numele priiatin.

2. Au nu rămâne până la moarte întristare, când soțul și priiatinul să întoarcă la vrajbă?

3. O, rău gând, de unde te răsturnași, să acoperi uscatul cu vicleșug?

4. Soțul cu priiatinul trăiesc bine în veselie, iară în vremea năcazului să face împrotivnic.

5. Soțul cu priiatinul împreună să ostenească pentru pântece și înaintea războiului va lua pavăză.

6. Să nu uiți pre priiatin întru sufletul tău și să nu-l uiți pre el întru averile tale.

7. Tot sfeatnicul își laudă sfatul; ci easte carele dă sfat pentru sine.

8. Păzește-ți sufletul tău de sfeatnic, și cunoaște întâiu carea e lipsa lui, că el pentru sine va sfătui.

9. Ca nu cumva să arunce soarta asupra ta și să zică ție: „Bună e calea ta” și va sta în preajmă, să vază ce să va întâmpla ție.

10. Nu te sfătui cu cel ce te treace cu vederea, și de cel ce-ți pismuiaște ascunde-ți sfatul tău,

11. Cu muiarea, despre împrotivă râvnitoarea sa, nici cu cel fricos despre războiu,

12. Nici cu negoțitoriul despre schimb, nici cu cel ce cumpără despre vânzare,

13. Nici cu cel pismos despre mulțămită, nici cu cel nemilostiv despre îndurare,

14. Nici cu cel leaneș despre tot lucru, nici cu sluga cea de casă despre săvârșire, nici cu sluga cea leaneșe despre multa lucrare.

15. Despre nimica nu te sfătui cu aceștia, ci cu bărbatul cel cuvios fii adease, pre carele-vei cunoaște că ține poruncile.

16. Al cui suflet easte ca și sufletul tău, și de vei cădea, îl va durea împreună cu tine.

17. Sfatul inimii ți-l întărește, că nu-ți easte ție mai credincios decât aceaea.

18. Că sufletul omului să obicinuiască uneri a vesti (a) decât șapte privitori ca-

18. (a) Mai mult. 21. [b] Urma mutării ini-

CAP 37 ȘI 38

rii șed în loc înalt la privealiște.

19. Și întru toate aceastea te roagă Celui Preaînalt, ca să îndrepteaze întru adevăr calea ta.

20. Începutul a tot lucrul easte cuvântul, și înainte de toată fapta easte sfatul.

21. Urma mutării inimii (b) patru părți răsare: binele și răul, viața și moartea, și limba pururea stăpânează pre aceastea.

22. Easte om înțelept carele pre mulți învață și sufletului său easte fără de folos.

23. Cel ce arată înțelepciune în cuvinte easte urât, acesta să va lipsi de toată hrana,

24. Că nu s-au dat lui dar de la Domnul; că de toată înțelepciunea easte lipsit.

25. Că easte înțelept sufletului său și rodurile înțelegerii lui în gură sânt crezute.

26. Bărbatul înțelept învață pre norodul său și rodurile înțelegerii lui credincioase.

27. Bărbatul înțelept umplea-să-va de blagoslovenie și-l vor ferici pre el toți cei ce-l vor vedea.

28. Viața omului în numărul zilelor; și zilele lui Israil, nenumărate.

29. Cel înțelept întru norodul său va moșteni credință și numele lui în veac va fi viu.

30. Fiiule, în viața ta ispitește-ți sufletul tău, și vezi ce easte lui rău și nu-i da lui.

31. Că nu toate tuturor folosesc, și nu tot sufletul întru tot binevoiaște.

32. Nu fi nesățios întru toată desfătăciunea și nu te vârsa preste mâncări.

33. Că în mâncările ceale multe va fi slăbiciune și nesațiu va veni până la îngreșoare.

34. Pentru nesațiu, mulți au perit, iară cel înfrânat își va adaoge viața.

CAP 38

Despre doftori și leacuri în boală. Cum trebuie a plânge pentru morți. Ce să gândești în îngropăciuni. Despre meșteșuguri și lucrarea pământului.

1. insteaște pre doftor pentru lipsa cu cinstea lui, că și pre el l-au făcut Domnul.

2. Că de la Cel Înalt easte leacul și de la împărat va lua dar.

3. Știința doftorului înălța-va capul lui și înaintea celor mari va fi minunat.

4. Domnul au zidit din pământ leacurile, și omul înțelept nu să va scârbi de eale.

5.* Au nu din lemn s-au îndulcit apa, ca să se cunoască putearea Lui? *Ieșire 15, 25

6. Și El au dat oamenilor știință, ca să se mărească întru minunile Lui.

7. Cu aceastea tămăduiaște și rădică durearea lui.

8. Făcătoriul de unsori cu aceastea va face amestecare și nu easte sfârșit lucrurilor Lui, și pace de la El easte preste fața pământului.

9.* Fiiule, în boala ta nu fi nebăgătoriu de samă, ci te roagă Domnului și El te va tămădui pre tine. *Isaia 38, 3

mii easte fața.

10. Depărtează păcatul și îndreptează mâinile și de tot păcatul curățește inima ta.

11. Dă miros cu bună mireasmă și pomenire de făină de grâu, și unge jertva ta, ca cum nu ai fi.

12. Și doftorului dă-i loc, că și pre el l-au făcut Domnul, și să nu să depărtează de la tine, că și de el easte lipsă.

13. Că easte vreamă când și în mâinile lor easte miros de bună mireasmă.

14. Că și ei să vor ruga Domnului, ca să le dea lor odihnă și sănătate spre viață.

15. Cel ce păcătuiaște împotriva făcătorului său cădea-va în mâinile doftorului.

Sus 22, 10 16. Fiiule, pentru cel mort slobozi lacrimi și, ca cum ai fi pățit greale, înceape plângere.

17. Și după obiceiul lui, acopere trupul lui și nu trece cu vederea îngropăciunea lui.

18. Amară plângere fă și fierbinte tânguire.

19. Și fă jeale după vrednicia lui, o zi sau doao pentru clevetirea, și te mângăie de întristare.

Pilde 15, 13 20. Că din întristare vine moarte și întristarea inimii slăbește vârtutea.

17, 23 21. Întru năcaz rămâne împreună și întristarea, iară viața săracului easte după inimă.

22. Nu da întristăciunii inima ta, ci o depărtează pre ea, aducându-ți aminte de ceale de pre urmă.

23. Și nu uita că nu easte întoarcere și acestuia nu vei folosi și ție însuși vei face rău.

24. Adu-ți aminte de judecata lui, că așa va fi și a ta: „Mie ieri, ție astăzi”.

2 Împă. 13, 21 [12, 20] 25. Cu odihna mortului fă să înceate pomenirea lui și te mângăie despre el pentru ieșirea duhului lui.

26. Înțelepciunea cărturariului pre încet să câștigă, și carele puțin ia aminte la lucrul său să va înțelepți.

27. De ce înțelepciune să va umplea cel ce ține plugul și să fălească cu strămurarea boldului?

28. Cel ce mână boii și să învăluie în lucrurile lor, și vorba lui easte de fiii taurilor?

29. Inima lui va da să întoarcă brazda și priveghiiarea lui va fi de hrana boilor.

30. Așa easte fieștecarele meșter de lemn și mai-marele meșterilor, carele noaptea ca și zioa o petrece.

31. Cel ce sapă săpături de peceți, gândul lui easte cum să schimbe chipurile.

32. Inima sa o va da ca să aseamene zugrăveala, și priveghiiarea lui, ca să săvârșească lucrul.

33. Așa, meșterul de fier, șezind lângă ileu, deprinzindu-să cu greutatea fierului,

34. Aburul focului va învărtoșea carnea lui și cu înfierbântarea căminului să va lupta.

35. Sunetul ciocanului va înnoi urechiia lui și ochii lui, la asemănarea unealtei.

36. Inima sa o va da spre săvârșirea lucrurilor și priveghiiarea lui easte ca să împodobească după ce-l săvârșească.

37. Așa, olariul șezind la lucrul său și învărtind cu picioarele sale roata,

38. Pururea are grije de lucrul său, ca lucrarea lui să fie multă.

39. Cu mâinile sale va închipui lutul și înaintea picioarelor va pleca vârtutea sa.

40. Inima sa o va da ca să săvârșească netezirea, și priveghiiarea lui, ca să curăță căminul.

41. Toți aceștia întru mâinile sale nădăduiesc, și fieștecarele întru meșteșugul său easte înțelegătoriu.

42. Fără de aceștia nu să zidească cetatea, nici vor lăcui, nici vor umbla.

43. Și la adunare nu vor trece mai sus; și așezământul judecării nu-l vor socoti, nici vor arăta dreptatea și judecata.

44. Și în pilde nu să vor afla.

45. Ci zidirea veacului vor întări și pofta lor easte lucrarea meșteșugului.

46. Afară de cel ce-și dă sufletul său și cugetă în legea Celui Preaînalt.

CAP 39

Cel înțelept zisele și faptele celor de demult le cercă. Să pomenesc deatoriile înțeleptului. Dumnezeu întru toate să Se laude. Lucrurile lui desăvârșit.

1. **I**nțelepciunea tuturor celor de demult o va cerca (a) și în prorociei să va îndeletnici.

2. **G**raurile bărbaților celor vestiți le va păzi și va străbate zisele ceale încurcate.

3. Ascunsele pildelor le va cerca și în tainele gâciturilor va petrece.

4. În mijlocul celor mari va sluji și înaintea povățuitorilor să va arăta.

5. În pământul neamurilor străine va umbla, că ceale bune și ceale reale întru oameni ispitească.

6. Inima sa o va adaoge a mâneca cătră Domnul, Cel ce l-au făcut pre el, și înaintea Celui Preaînalt să va ruga.

7. Și va deschide gura sa întru rugăciune și pentru păcatele sale să va ruga.

8. De va vrea Domnul cel Mare, de duhul înțelegerii să va umplea.

9. Acesta ca ploaia va vărsa cuvintele înțelepciunii sale și întru rugăciune să va mărturisi Domnului.

10. Acesta va îndrepta sfatul lui și știința, și întru ceale ascunse ale lui va cugeta.

11. Acesta va arăta învățatura dascăliei sale și legea legăturai Domnului să va lauda.

12. Lăuda-vor înțelepciunea lui mulți; până în veac nu să va stânga.

13. Nu va peri pomenirea lui și numele lui va fi viu în neamurile neamurilor.

14. Înțelepciunea lui o vor spune neamurile și lauda lui o va vesti adunarea.

15. De va rămânea, nume-și va lăsa mai mult decât o mie; și de va odihni, își agoni-sească șie.

16. Încă ceale ce le-am gândit le voiu grăi și ca luna plină m-am umplut.

1. (a) Cel înțelept.

17. Ascultați-mă pre mine, fiii cei cuvioși, și odrăsliți ca și trandafirul ce crește spre curgerea apei (b),

18. Și ca tămâia, bine miroșiți miros și înfloriți floare ca crinul.

19. Dați miros și lăudați cu cântare, binecuvântați pre Domnul întru toate lucrurile.

20. Dați mărire numelui Lui și vă mărturisiți întru lauda Lui, cu cântările buzelor și cu alăute, și așa să ziceți întru mărturisire:

Face. 21. „Lucrurile Domnului toate bune sânt
1, 31 foarte; și toată porunca în vremea sa va fi.

Marco 22. Și nu easte pentru ce să zici: «Ce e aceasta
7, 37 (v)?» Că toate în vremea sa să vor cerca.

Face. 23. De cuvântul Lui au stătut apa ca stogul
8, 3 și de graiul gurii Lui, vasăle apelor.

24. Întru porunca Lui toată bunavoință easte, și nu easte cine să îpuțineaze mântuirea Lui.

25. Lucrurile a tot trupul înaintea Lui sânt și nimica nu să poate ascunde de cătră ochii Lui. Din veac în veac au privit și nimic nu easte minunat înaintea Lui.

26. Nu pot zice: «Ce easte aceasta? Pentru ce easte aceasta?», că toate pentru folosul lor sânt făcute.

27. Blagoslovenia Lui au acoperit pământul ca un râu * și ca un potop uscatul l-au îmbătat.

*Face. 28. Așa, mâniia Lui o vor moșteni neamurile,
7, 21 precum au mutat apele întru sărătură.

29. Căile Lui celor cuvioși sânt direapte, iară celor făr' de leage, împiedecări.

30. Ceale bune celor buni s-au zidit din început, iară celor păcătoși, ceale reale.

Sus 31. Începutul a toată lipsa vieții omului easte
29, 24 apa, focul și fierul și sarea și făina de grâu și miiarea și laptele, sângele strugurului și untul-delemn și haina.

32. Aceastea toate celor cuvioși întru bună-tăți, iară celor păcătoși întru reale, să vor întoarce.

33. Sânt duhuri făcute pentru ca să facă izbândă și întru mâniia lor au întărit bătăile lor.

34. Și în vremea sfârșitului vor vărsa țăriia, și mâniia Celui ce i-au făcut pre ei o vor înceta.

35. Focul și grindinea și foametea și moartea, toate aceastea spre izbândire sânt făcute.

36. Dinții fiarălor și scorpiile și șerpii și sabiia izbânditoare, ca să piiarză pre cei necredincioși.

37. Întru porunca Lui să vor veseli și pre pământ la trebi să vor găti, și în vremile sale nu vor treace cuvânt.

38. Pentru aceaea, din început m-am întărit și am cugetat, și în scrisoare am lăsat:

Sus 39. «Toate lucrurile Domnului bune și tot
21 folosul în vremea sa îl vor da».

40. Și nu să poate zice: «Aceasta e mai rea de-

17. (b) În cea veachie: țarinii. 22. (v) În cea veachie

cât aceaea», că toate în vremea sa să vor adeveri”.

41. Și acum, cu toată inima și gura, lăudați și binecuvântați numele Domnului.

CAP 40

Greu jug preste fiii lui Adam, aceastea sânt care urmează din păcat, moartea și năcazurile vieții. Lauda vieții îndestulite.

1. ăcaz mare s-au făcut la tot omul și jug greu preste fiii lui Adam,
2. Din zioa ieșirei din pântecel mumei lor, până în zioa întoarcerii la muma tuturor.

3. Gândurile lor, frica inimii, cugetarea așteptării, zioa săvârșirii.

4. De la cel ce șeade pre scaon cu mărire și până la cel smerit în pământ și cenușă.

5. De la cel ce poartă iachint și cunună și până la cel ce să îmbracă cu pânză groasă.

6. Mâniia și râvna și turburarea, învăluiala și frica morții și pisma și pricea; și în vremea odihnei, întru așternut, somnul nopții gândul lui îl schimbă.

7. Puțin ca o nimica la odihnă, și de aici în durmire ca în zilele străjuirei.

8. Măhnit de vederea inimii sale, ca cum ar fi scăpat de la fața războiului,

9. În vremea mântuirii sale să scoală și să minună de nici o frică.

10. Preste tot trupul, de la om până la dobitoc, iară preste păcătoși, cu șeapte părți.

11.* La aceastea, moartea și sângele și pricea și sabiia, asupra și foame și zdrobire și bătaie. *Sus 39, 35 36

12. Asupra acelor făr' de leage s-au zidit aceastea toate; * și pentru ei s-au făcut potopul. *Face. 7, 10

13.* Toate câte sânt din pământ în pământ să întorc, și ceale ce sânt din apă în mare să întorc. *Jos 41, 13

14. Tot darul și strămbătatea să va șterge, iară credința în veac va sta. Eclisi. 1, 7

15. Banii nedreptilor ca râul vor săca și ca trăznetul mare în ploaie va răsuna.

16. Când va deșchide el mâinile sale, să va veseli; așa cei ce calcă leagea până în sfârșit vor peri.

17. Sămînțiile celor necredincioși nu vor înmulți ramurile, și rădăcinile ceale necurate pre piază vârtoasă.

18. Preste toată apa și țărurile râului, mai înainte de toată buruiana să smulg.

19. Harul, ca raiul întru blagoslovenii, și milosteniia în veac rămâne.

20. Viița celui destul lucrătoriu să va îndulci, și mai mult decât amândoa, cel ce află comoară.

21. Fiii și ziduirea cetății întăresc numele, iară mai mult decât amândoa aceastea să socotește muiarea făr' de prihană.

22. Vinul și musica veselesc inima, și sânt și aceastea: spre ce e aceasta?

mai mult decât amândoao, iubirea înțelepciunii.

23. Fluierul și canonul îndulcesc cântarea, și decât amândoao aceastea, mai mult limba cea dulce.

24. Dar și frumseată poftescă ochiul tău, iară mai mult decât amândoao, mai plăcută este pajiștea vearde.

25. Priiatinul și soțul la vremea întâmpinându-să, și mai mult decât amândoi, muiarea cu bărbatul.

26. Frații și ajutoriul la vremea năcazului, iară mai mult decât amândoi va izbăvi milosteniia.

27. Aurul și argintul întăresc piciorul, și mai mult decât amândoao sfatul este plăcut.

28. Banii și tăria înalță inima, și mai mult decât amândoao, frica Domnului.

29. Teamerii de Domnul nimic nu-i lipsește și nu este pentru ce căuta cu ea ajutoriu.

30. Frica Domnului, ca raiul blagosloveniei, și mai mult decât toată mărirea l-au acoperit pre el.

31. Fiiule, viața cerșitoare să nu trăiești, mai bine să mori.

32. Omul carele caută la masa străină, viața lui nu să socotește viață.

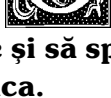
33. Pângări-va sufletul său cu mâncări străine, iară omul știutoriu și învățat să va feri.

34. În gura celui fără de rușine dulce va fi cerșirea, iară în pântecele lui ca focul va arde.

CAP 41

Cărora e plăcută sau amară moartea. A griji de nume bun. De care să te rușinezi.

1. , moarte, cât de amară e pomenirea ta omului celui ce are pace întru avuțiile sale!

2. Omului celui ce este fără de grije și să sporește întru toate și poate încă mânca.

3. O, moarte, bună este judecata ta omului celui lipsit și scăzut de putere.

4. Celui tare bătrân și celui ce de toate să grijește și e necrezătoriu și au pierdut răbdarea.

5. Nu te teame de judecata morții, adu-ți aminte de ceale dintâiu ale tale și de ceale de apoi.

6. Această judecată de la Domnul este la tot trupul.

7. Și pentru ce nu vrei ce place Celui Preaînalt? Ori zece, ori o sută, ori o mie de ani, nu este în iad mustrare pentru viață.

8. Fii urâți să fac fiii păcătoșilor și cei ce petrec în lăcașurile necredincioșilor.

9. Moștenirea fiilor păcătoșilor va peri și cu sămânța lor pururea va fi ocară.

10. Pre tatăl necredincios îl vor huli fiii, că pentru el sânt de ocară.

11. Vai, voao, bărbați necredincioși, carii ați părăsit leagea Dumnezeului celui Preaînalt.

12. Că de vă veți naște, spre blăstăm vă veți

naște, și de veți muri, spre osândă vă veți osibi.

13.* Toate câte sânt din pământ în pământ să vor întoarce; așa și cei necredincioși, din blăstăm în perire. *Sus 40, 13 Eclisi.

14. Plânsul oamenilor, în trupurile lor, iară numele păcătoșilor, cel nu bun, să va stânge. 1, 7

15. Aibi grije de nume, că acesta-ți va rămânea mai mult decât o mie de comori mari de aur.

16. A vieții ceii bune este numărul zilelor, iară numele cel bun în veaci rămâne.

17. Învățătura în pace o păziți, fiilor, că* înțelepciunea ascunsă și comoara neștiută, ce folos e de amândoao? *Sus 20, 31

18. Mai bun e omul carele ascunde nebuniia sa, decât omul carele ascunde înțelepciunea sa.

19. Drept aceea, rușinați-vă de cuvântul meu, că nu este bine a te feri de toată rușinea, și nu toate tuturor plac, cu bună-credință.

20. Rușinați-vă de tată și de mumă pentru curvie, și de povățuitoriu și putearnic, pentru minciună.

21. De judecătoriu și de domn, pentru păcat, de adunare și de norod, pentru fărădeleage.

22. De soț și de priiatin, pentru strâmbătate, și de locul în care lăcuiești, pentru furtișag.

23. Și de adevărul lui Dumnezeu și făgăduința și de înfigerea cotului preste pâini.

24. De ponoslul luării și al dării și de cei ce să închină pentru tăcearea.

25. De căutarea la muiarea curvă și de întoarcerea feții de cătră rudenie.

26. De luarea părții și a darului,* și de căutarea la muiarea cu bărbat. *Mate. 5, 28

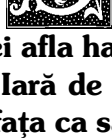
27. De căutarea la slujnica ei și de șederea pre așternutul ei.

28. De priiatini, pentru cuvintele ceale de împutare, și de a împuta, după ce vei da.

CAP 42

A nu descoperi taina. A griji de lucrurile casii. Featele fecioare să se grijască. A să feri însoțirea cu muieri. Lucrurile lui Dumnezeu, nepovestite.

1. e spunerea vorbelor celor din auzit și de descoperirea cuvintelor celor ascunse.

2. Și așa vei fi rușinos adevărat și vei afla har înaintea a tot omul.

3. Iară de aceastea să nu te rușinezi* și nu lua fața ca să greșești: *Leviț. 19, 15

4. De leagea Celui Preaînalt și de așezământul Lui și de judecată, ca să îndreptezi pre cel necredincios. 2 Leage 1, 17 Jos

5. De cuvântul soțului și a călătorilor și de împărțirea moșiei întră priiatini. 16, 19 Pilde

6. De cumpenele și de măsurile ceale adevărate și de câștigul celor multe și celor puține. 24, 23 Iacov 2, 1

7. De osibirea vânzării și a negoțitorilor; și de multă certarea fiilor; și de încruntarea coastei robului rău.

8. La muiarea rea, bună este peceatea și un-

de sânt mâini multe, încuie.

9. Orice vei da, cu număr și cu măsură dă, și ce dai și ce iai, toate le scrie.

10. De învățatura celui fără de minte și a celui nebun și a celui foarte bătrân, carele să priceaște cu cei tineri, și vei fi cu adevărat învățat (a) și laudat înaintea tuturor celor vii.

Sus 11. Fata ascunsă priveghiiare easte tatălui și grijea ei depărtează somnul de la el; până easte tinără, ca nu cumva să-i treacă vârsta, și după ce să mărită, să nu să urască.

12. Până easte fecioară, ca nu cumva să se pângărească și în casa părintească să se îngroașe.

13. Cu bărbatul fiind, să nu cumva să se smintească.

14. Și împreună lăcuind, să nu cumva să stărpească.

15. Spre fata cea nerușinoasă întăreaște paza, ca nu cumva să te faci bucurie vrăjmașilor.

16. Poveaste în cetate și defăimare norodului și înaintea multora să te rușineaze.

Sus 17. Nu căuta la tot omul pentru frumseată; și în mijlocul muierilor nu ședea,

25, 23 18. Că din haină iasă molii și de la muiare, răutatea muierii.

19. Mai bună e răutatea bărbatului, decât muiarea cea făcătoare de bine (b) și decât muiarea carea rușinează spre ocară.

20. Aduce-mi-voiu, dară, aminte de lucrurile Domnului și ceale ce am văzut voiu spune; cu cuvintele Domnului, lucrurile Lui.

21. Soarele, luminând, preste toate priveaște și de mărirea Lui plin e lucrul Lui.

22. Au nu au dat Domnul sfinților ca să spuie toate minunile Lui, care le-au întărit Domnul Atotțiitoriu, ca să se întărească întru mărirea Lui toate?

23. Adâncul și inima cearcă și vicleșugurile lor le cugetă.

24. Că au cunoscut Domnul toată știința și au căutat la semnul veacului.

25. Spuind ceale ce au trecut și ceale ce vor veni și descoperind urmele celor ascunsă.

26. Nici un gând nu easte neștiut de El și nici un cuvânt nu s-au ascuns de El.

27. Împodobit-au mărimile înțelepciunii Sale Cel ce easte mai înainte de veac și în veac.

28. Nici s-au adaos, nici s-au împușinat, și sfatul nimăru nu l-au trebuit Lui.

29. Cât sânt de dorite lucrurile și până la o scânteie vreadnice a să privi.

30. Toate aceastea trăiesc și petrec în veac, și, întru toate trebuințele, toate ascultă.

31. Toate sânt păreachie, unul împotriva altuia, și nu au făcut nimica cu scădeare.

32. Una dintru una au întărit ceale bune și cine să va sătura văzind mărirea Lui.

10. (a) În cea veachie easte: certa. 19. (b) Sânt carii așa talmăcesc stihul aceasta: mai bună easte urâciunea bărbatului, decât frumseata muierii. Alții zic: mai bine să ai vrăjmaș pre bărbat, decât priiatină pre mu-

CAP 43

Dumnezeu Să laudă pentru lucrurile Sale, dară decât toată lauda easte mai mare.

1. ărimea înălțimei, tăria curățeniei, forma ceriului întru vedea-rea mării.

2. Soarele în ivire vestind, în ieșire, vas minunat, făptura Celui Preaînalt.

3. Când easte la amiază, uscă pământul, și înaintea arderii lui cine va sta?

4. Căminul suflând în lucrurile arsurii, de trei ori mai tare easte soarele arzind munții.

5. Suflând abur de foc și strălucind rază, întunecă ochii.

6. Mare e Domnul, Cel ce l-au făcut pre el, și cu porunca Lui grăbeaște meargerea.

7. Și luna o au făcut, ca în vremea sa să fie arătare vremilor și semn veacului.

8. Din lună e semnul sărbătorii, lumină, carea scade până la sfârșit.

9. Luna după numele ei easte, minunate schimbări face crescând.

10. Vas taberilor întru înălțime, întru tăria ceriului strălucind.

11. Frumseata ceriului easte slava stealelor, podoabă luminând întru ceale înalte, Domnul.

12. În cuvintele Celui Sfânt vor sta la judecată, nici vor scădea (a) în stările sale.

13.* Vezi curcubeul și binecuvântă pre Cel ce l-au făcut pre el, că foarte frumos easte în strălucirea sa.

14. Încungiurat-au ceriul împregiur cu mărirea, mâinile Celui Preaînalt l-au întins pre el.

15. Cu porunca Lui au grăbit zăpada și grăbeaște fulgerile după judecata Sa.

16. Pentru aceea, să deschid vistierile și norii zboară ca pasările.

17. Cu mărirea Sa întăreaște norii și sfarmă pietrele grindinei.

18. Și de căutarea Lui să vor cutremura munții.

19. Cu voia Lui suflă austrul; glasul tunetului Lui au făcut să se chinuiască pământul,

20. Și viforul mieziinopții și volbura vântului;

21. Presară zăpada ca pasările ce zboară, și ca cum poposeaște lăcusta e pogorârea ei.

22. De frumseata albimei ei să va mira ochiul și de ploaia ei să va spăimânta inima.

23. Și bruma ca sarea o varsă pre pământ, carea, deaca înghiiață, să face ca vârurile de țepuși.

24. Vânt rece va sufla de la miazănoapte și va îngheța apa toată, adunarea apei va acoperi și să va îmbrăca ca cu o platoșe apa.

25. Mânca-va munții și va arde pustiul și va stânge verdeța ca focul.

26. Leac reapede a tuturor acestora va fi negura, roaoa întâmpinând va stâmpăra de zăduh.

27. Cu cuvântul Său au făcut să înceate iare, că mai puțin rău aduce pisma bărbatului, decât dragostea muierii. 12. (a) În unele biblii easte: nu să vor dezlega. În unele: nu să vor aprinde.

*Face. 2 [9], 13

adâncul și au sădit într-însul ostroave.

28. Cei ce umblă pre mare povestesc primejdiile ei și cu auzirile urechilor noastre ne mirăm.

29. Și acolo sânt lucruri preamărite și minunate, osibire a tot dobitocul, făptura chiților.

30. Printr-Însul e sporiul săvârșitului Lui și în cuvântul Lui s-au așezat toate.

31. Multe vom grăi și nu vom ajunge, și sfârșitul cuvintelor El easte întru toate.

32. Mărind, ce vom putea? Că El easte Cel Mare decât toate lucrurile Sale.

33. Groaznic easte Domnul și mare foarte, și minunată easte puterea Lui.

34. Mărind pre Domnul, înălțați-L cât veți putea, pentru că va prisosi încă;

35. Și înălțindu-L pre El, întăriți-vă, nu vă osteniți, pentru că nu veți ajunge.

Psal. 105, 2 36. Cine L-au văzut pre El și va povesti? Și cine-L măreaște pre El precum easte?

37. Multe ascunse sânt mai mari decât aceastea; că puține am văzut din lucrurile Lui.

38. Că toate le-au făcut Domnul și celor cuvioși le-au dat înțelepciune.

CAP 44

Lauda bărbaților celor luminați, a lui Enoh, a lui Noe, a lui Avraam, și făgăduințele lui Isaac și a lui Iacov.

1. ă laudăm pre bărbații cei măriți și pre părinții noștri, în neamul lor.

2. Multă mărire au făcut Domnul, mărirea Lui din veac,

3. Stăpânind întru împărățiile sale, și bărbați vestiți de putere,

4. Sfătui-vor întru înțeleagerea sa, vestiți fiind în prorocii,

5. Povățuitorii norodului în sfaturi și înțeleagerea științei norodului,

6. Înțeleapte cuvinte întru învățatura lor, cercând viersurile cântăreților și cântări scrise grăind,

7. Bărbați bogați dăruiți cu putere, având pace în lăcașurile sale.

8. Toți aceștia în neamurile sale s-au mărit și în zilele lor, laudă.

9. Sânt dintru ei carii au lăsat nume, ca să vestească laudele lor.

10. Și sânt de carii nu easte pomenire, și au perit ca cum nu ar fi fost, și s-au născut ca cum nu s-ar fi născut ei, și fiii lor după ei.

11. Ci numai aceștia sânt bărbații milii, ale căroră dreptăți nu s-au uitat.

12. Cu sămânța lor va rămânea bună moștenire nepoților, întru așezământuri de lege au stătut sămânța lor și fiii lor, în locul lor.

13. Până în veac va rămânea sămânța lor și mărirea lor nu va peri.

14. Trupul lor cu pace s-au îngropat și numele lor trăiaște în neamuri.

15. Înțelepciunea lor o povestesc noroadele și lauda lor o vestește adunarea.

16.* Enoh, bine plăcut Domnului și s-au mutat pildă de pocăință neamurilor. *Face. 5, 24

17.* Noe s-au aflat desăvârșit, drept; în vremea mâniei s-au făcut schimbare (a). Evrei 11, 5

18. Pentru aceea, au fost lui rămășiță pre pământ, când s-au făcut potopul. *Face. 6, 9

19. Legătură veacinică cu el s-au așezat, ca să nu mai piară de potop tot trupul. 7, 1

20.* Avraam au fost mare părinte a multe neamuri și nu s-au aflat altul aseamenea lui, într-o mărire, 1 [11], 7

21. Carele au păzit legea Celui Preaînalt și au făcut legătură cu El. *Face. 12, 2

22.* Și în trupul său au pus legătură** și în ispită s-au aflat credincios. 17, 10

23. Pentru aceea, cu jurământ au așezat lui, cum că întru sămânța lui va blagoslovi neamurile și va înmulți ca țerâna pământului și ca stealele va înălța sămânța lui. Galat. 3, 6

24. Și să le dea lor moștenire, de la mare până la mare și de la râu până la marginea pământului. **Face. 22, 1

25. Așijderea, și întru Isaac au întărit, pentru Avraam, tatăl lui.

26. Blagoslovenia tuturor oamenilor și așezământul de lege au odihnit pre capul lui Iacov.

27. Cunoscutu-l-au pre el întru blagosloveniile sale și i-au dat lui moștenire.

28. Și au osibit părțile lui, în doasprăzece neamuri le-au împărțit.

CAP 45

Lauda lui Moisi și a lui Aaron, râvna lui Finees.

1.* i au scos dintru el bărbat de milă, carele au aflat har înaintea ochilor a tot trupul, pre Moisi cel iubit de Dumnezeu și de oameni, *Ieșire 11, 3

a cărui pomenire easte întru blagoslovenii.

2. Asămănatu-l-au pre el cu mărirea sfinților și l-au mărit pre el cu frică asupra vrăjmașilor și cu cuvintele lui au făcut să înceate seamne.

3.* Măritu-l-au pre el înaintea feații împărăților. *Ieșire 6, 7

4. Dat-au prin el porunci norodului Său și i-au arătat lui mărirea Sa. 8

5.* Pentru credința și pentru blândețele lui l-au sfințit; alesu-l-au pre el din tot trupul, făcutu-l-au pre el să auză glasul Său și l-au bāgat pre el în negură. Ieșire 16, 10

6. Și i-au dat lui înaintea feații porunci, legea vieții și a științei, ca să înveaște pre Iacov așezământul de lege al Său și pre Israil, judecățile Sale. *Nume. 12, 3

7. Înălțat-au pre Aaron sfânt aseamenea lui, pre fratele lui, din neamul lui Levi. 7

8. Întărit-au cu el legătură veacinică și i-au dat preoția norodului. Evrei 3, 2

17. (a) S-au făcut împăcare. 5

9. Fericitu-l-au pre el cu bună podoabă și l-au încins cu haină de mărire.

10. Îmbrăcatu-l-au cu săvârșire de laudă și l-au întărit pre el cu vasele vârtutei.

Ieșire 28, 35 11. Nădragi și haină lungă până în pământ și umărari; și l-au încungiurat pre el cu rodioare de aur și cu zurgălao multe, împregiur.

12. Ca să răsun glas în umblarea lui, auzit să facă sunetul în besearică, întru pomenirea fiilor norodului Său.

13. Cu haină sfântă, cu aur și cu vânăt și cu mohorât, lucru de împestritoriu cu engolpiul judecății, cu arătările adevărului.

14. Cu coc răsucit, lucru de meșter, cu pietri scumpe săpate ca peceatea, legate cu aur, lucru de tăietoriu de piatră, întru pomenire, cu scrisoare săpată după numărul neamurilor lui Israil.

15. Cunună de aur deasupra mitrei, închipuirea peceții sfințeniei, mărirea cinstei, lucrul vârtutei, poftile ochilor împodobite, frumoasă.

16. Mai înainte de el nu au fost ca acelea până în veac, nu s-au îmbrăcat de alt neam, fără numai singuri fiii lui și nepoții lui, totdeauna.

17. Jertva lui vor aduce de tot, în toată zioa, de doao ori neîncetat.

Leviț. 8, 12 18. Umplut-au Moisi mâinile și l-au uns pre el cu untdelemn sfânt.

19. Au fost lui spre legătură veacinică și săminției lui în zilele ceriului, ca să slujească Lui împreună și să preoțască și să blagoslovească pre norodul Lui, întru numele Lui.

20. Alesu-l-au pre el din toți cei vii, ca să aducă jertvă Domnului, tămâie și miros de bună mireasmă întru pomenire, ca să se roage pentru norodul Său.

21. Datu-i-au lui poruncile Sale și putere preste așezământurile judecăților, ca să învețe pre Iacov mărturiile și în legea Lui să lumineze pre Israil.

Nume. 16, 3 22. Stătut-au împotriva lui cei străini și au pismuit asupra lui în pustie.

1 Cori. 10, 10 23. Oamenii cei ce era cu Datan și cu Aviron și adunarea lui Core cu mânie și cu urgie.

Iuda 11 24. Văzut-au Domnul și nu l-au plăcut Lui, și ei s-au amestecat de iuțimea mâniei.

25. Făcut-au cu ei minuni, amestecându-i pre ei cu focul vâpăii Sale.

26. Și au adaos lui Aaron mărire și i-au dat lui moștenire.

27. Pârğa roadelor dintâiu au împărțit lor; pâine mai întâiu le-au gătit lor să se sature.

28. Că jertvele Domnului vor mânca, care le-au dat lui și seminției lui.

29. Iară în pământul norodului moștenire nu va avea și parte nu easte lui întru norod,

Nume. 25, 12 30. Că El e partea moștenirii lui.

Nume. 25, 7 31. Și Finees, fiul lui Eleazar al treilea, easte întru mărire, râvnind el întru frica Domnului.

32. Că au stătut, când s-au întors no-

rodul cu bunătatea și sârguința sufletului său, și s-au rugat pentru Israil. 1 Mac. 2, 26

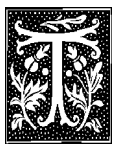
33. Pentru aceea, i-au pus lui legătură de pace, înainte-stătătoriu celor sfinte și norodului Său, ca să fie lui și seminției lui mărirea preoției în veaci. 54

34. Și legătură cu David, fiul din neamul lui Iuda, ca să moștenească împărăția fiii lui, unul după altul, singur; așa moștenire lui Aaron și seminției lui.

35. Dea voao înțelepciune întru inima voastră, ca să judecați pre norodul Lui cu dreptate, ca să nu se stângă bunătățile lor și mărirea lor în neamurile lor.

CAP 46

Laudă pre Iisus Navi, pre Halev și pre judecătorii cei drepți.

1. are în războaie, Iisus Navi și următoriu lui Moisi în prorocii, Carele au fost, după numele său, mare spre mântuirea aleșilor Lui, biruind pre vrăjmașii carii să scula asupra, ca să moștenească pre Israil.

2. Cât de mărit s-au făcut rădicând mâinile sale și întinzind sabie asupra cetățitor!

3. Cine mai înainte de El au fost așa? Că războaiele Domnului El le-au povățuit.

4. * Au nu prin mâna Lui s-au întors îndărăpt soarele și o zi s-au făcut ca doao? *Isus N. 10, 13

5. Chemat-au pre Cel Preaînalt Putearnic, năcăjindu-l pre el vrăjmașii cei de primpregiur,

6. Și l-au auzit pre el Domnul cel Mare, cu pietri de grindină ale puterii ceii tari.

7. Rupt-au războiu asupra neamului și, când s-au pogorât, au pierdut pre cei protivnici.

8. Ca să cunoască neamurile urmarea lor, că înaintea Domnului easte războiul lui, că au urmat după Cel Putearnic.

9. * Și în zilele lui Moisi au făcut milă el și Halev, fiul lui Iefoni, a sta împotriva vrăjmașului, a opri pre norod de la păcat și a potoli răpștirea răutății. *Nume. 14, 6 1 Mac. 55 [2], 56

10. Și ei doi fiind, s-au mântuit din șeasă sute de mii de pedestrași, ca să-i bage întru moștenire, în pământul cel ce curge lapte și miare.

11. Și au dat Domnul lui Halev tărie, și până la bătrânețe au rămas la el, să se suie el în locul cel înalt al pământului; și sămânța lui au ținut moștenire.

12. Ca să vază toți fiii lui Israil că bine easte a asculta de Domnul.

13. Și judecătorii, toți pre numele său, a cărora inima nu au curvit și carii nu s-au întors de la Domnul. Fie pomenirea lor întru blagoslovenie!

14. Oasăle lor să odrâslească din locul său și numele lor să se înnoiască întru fiii lor, cei măriți.

15. Iubit de Domnul său au fost Samuil, prorocul Domnului; așezat-au întru împărăție

și au uns domn, preste neamul său.

17. Cu leagea Domnului au judecat adunarea și au cercetat Domnul pre Iacov.

18. Întru credința sa s-au adeverit proroc și s-au cunoscut întru credința sa credincios vedenei.

19. Și au chemat pre Domnul cel Putearnic, când au bătut pre vrăjmașii săi de pimpregiur (a), cu aducerea de miel sugariu.

1 Împă. 20. Și au tunat din ceriu Domnul și cu sunet mare auzit au făcut glasul Său. 7, 10

1 Împă. 21. Și au înfrânt pre povățuitorii tirianilor și pre toți boiarii Filistimului. 7, 11

1 Împă. 22. Și, mai înainte de vreama adormirei veacului, au mărturisit înaintea Domnului și a un-sului: bani și până la încălțăminte de la tot trupul nu au luat și nu l-au vinovățit pre el om. 12, 3

23. Și după ce au adormit, au prorocit și au arătat împăratului sfârșitul lui; au înălțat glasul său din pământ întru prorocie, ca să piarză fărădeleagea norodului.

CAP 47

Laudă pre Natan, prorocul, pre David, și vârsta cea mai dintâiu a lui Solomon, și îi huleaște bătrânețele, nebuniia lui Rovoam, și pedepseaște închinarea de idoli a lui Ierovoam.

2 Împă. 1. i, după acesta, s-au sculat Natan a proroci în zilele lui David. 12, 1

2. Ca seul cel osibit de la mântuire, așa David, dintră fiii lui Israil.

1 Împă. 3. Cu leii s-au jucat ca cu iezii și cu urșii, ca cu mieii oilor. 17, 34

1 Împă. 4. În tinerețele sale au nu au omorât pre uriaș? Și au luat ocară din neam când au rădicat mâna sa cu piasă praștiei și au oborât sumeția lui Goliat? 17, 50
1 Maca. 4, 30

5. Că au chemat pre Domnul cel Preainalt, Cel ce au dat putere în dreapta lui să omoară pre omul cel tare în războiu, ca să înalță cornul neamului său.

1 Împă. 6. Așa, întru zeci de mii, l-au mărit pre el și l-au laudat pre el întru blagosloveniile Domnului, aducând lui stemă de mărire. 18, 7

7. Că au înfrânt pre vrăjmași pimpregiur și au defăimat pre filistimii cei împotivnici; până în zioa de astăzi au sfărmat cornul lor.

8. Întru tot lucrul său da mărturisire Sfântului celui Preainalt, cu cuvinte de mărire,

9. Cu toată inima sa au laudat și au iubit pre Cel ce l-au făcut pre el.

10. Și au pus cântăreți înaintea oltariului și din glasul lor îndulceaște versurile.

11. Dat-au în sărbători bună-cuviință și au împodobit vremile până la sfârșit, laudând ei numele cel sfânt a Lui și de dimineața răsunând sfintirea.

2 Împă. 12. Domnul au șters păcatele lui și au înălțat în veaci cornul lui, și i-au dat lui făgăduința împăraților și scaonul mării. 12, 13

19. (a) În cea veachie easte: când îl năcăjea pre el vrăj-

întru Israil.

13. După acesta, s-au sculat fiiu înțelept și pentru dânsul au odihnit întru lărgime.

14.* Solomon au împărățit în zilele păcii, căruia Dumnezeu i-au dat odihnă pimpregiur, ca să zidească casă întru numele Lui și să gătească sfintire în veaci. *3 Împă. 3, 1

15. Cât de înțelept ai fost în tinerețele tale și te-ai umplut ca un râu de înțeleagere!

16.* Acoperit-au sufletul tău pământul și l-ai umplut cu pildele gâciturilor. *3 Împă. 4, 31

17. La ostroave, departe, au ajuns numele tău și iubit ai fost întru pacea ta.

18. Pentru cântece și pentru pilde și pentru parimii și pentru tălmăciri s-au mirat de tine țările,

19. Întru numele Domnului Dumnezeului, Cel ce S-au numit Dumnezeuul lui Israil.

20.* Adunat-ai ca cusitoriul aurul și ca plumbul ai înmulțit argintul. *3 Împă. 10, 28

21. Plecat-ai sinurile tale muierilor și te-ai volnicit întru trupul tău.

22. Dat-ai ocară întru mărirea ta și ai spurcat sămânța ta, ca să aduci mânie preste fiii tăi și m-am umilit pentru nebuniia ta,* ca să se împărțască împărăția în doao părți, și de la Efraim să înceapă împărăție neascultătoare. *3 Împă. 12, 16

23. Iară Domnul nu va părăsi mila Sa și nu să va depărta de la lucrurile Sale,

24. Nici va piarde pre nepoții celui ales și sămânța celui ce L-au iubit pre El nu o va stânge.

25. Și au dat rămășiță lui Iacov și lui David, dintr-însul, rădăcină.

26. Și s-au odihnit Solomon cu părinții săi.

27. Și au lăsat după sine, din sămânța sa, nebunie norodului și pre Rovoam, cel cu puțină înțelepciune, carele cu sfatul său au abătut norodul.

28.* Și pre Ierovoam, feciorul lui Navat, carele au făcut pre Israil să păcătuiască și au dat lui Efraim calea păcatului. *3 Împă. 12, 28

29. Și s-au înmulțit păcatele lor foarte, cât i-au mutat pre ei din pământul lor.

30. Și au cercetat toată răutatea, până ce au venit izbânda preste ei.

CAP 48

Ilie, Eliseiu, Iezechiia, Isaia, proroc mare, care, povățuind, s-au mântuit jidovii de asirii.

1.* i s-au sculat Ilie, prorocul, ca focul, și cuvântul lui ca făclia ardea, *3 Împă. 16, 1

2. Carele au adus preste ei foamete și cu râvna sa i-au împuținat pre ei.

3.* Cu cuvântul Domnului au oprit ceriul și de trei ori au pogorât foc. *3 Împă. 17, 1

4. Cât te-ai mărit, Ilie, întru minunile tale? Și cine easte aseamenea ție, ca să se laude? 4 Împă. 1, 10

5.* Cel ce ai înviat pre mort din morți mașii lui de pimpregiur. 12 *3 Împă. 17, 22

și din iad cu cuvântul Celui Preaînalt.

6. Cel ce ai pogorât pre împărați la pierzare și pre cei măreți de pre scaonul lor.

7. Cel ce ai auzit în Sina muștrare și în Horiv, judecățile izbândirei.

8. Cel ce ai uns împărați spre răsplătire și proroci următori după tine.

4 Împă. 9. Cel ce te-ai înălțat cu vifor de foc, cu
2, 11 car de cai de foc.

*Mala. 10. Cel ce ești scris, în muștrări la vremi, ca
4, 6 să potolești mâniia mai înainte de mânie* și să întorci inima tatălui cătră fiu și să așezi neamurile lui Iacov.

11. Fericiți cei ce te-au văzut pre tine și cei ce întru dragoste au adormit, că și noi cu viața vom trăi.

4 Împă. 12. Ilie, carele cu vifor s-au acoperit, și
2, 11 Eliseiu s-au umplut de duhul lui.

*4 Împă. 13. Și în zilele sale nu s-au clătuit de birui-
13, 19 tori,* și nimene nu l-au supus pre el.

14. Tot cuvântul nu au fost ascuns înaintea lui și întru adormire au prorocit trupul lui.

15. Și în viața sa au făcut seamne, și la moarte minunate au fost lucrurile lui.

16. Cu toate acestea nu s-au pocăit norodul și nu au încetat de la păcate, până ce s-au prădat din pământul său și s-au răsipit în tot pământul.

17. Și au rămas norod puțin și domn în casa lui David.

18. Unii dintru ei au făcut ce e plăcut, iară unii au înmulțit păcate.

19. Iezechiia au întărit cetatea sa și au băgat în mijlocul ei (a) apă.

20. Săpat-au cu fier pîiatra cea colțurată și au zidit izvoară de ape.

4 Împă. 21. În zilele lui, suitu-s-au Senahirim și au
18, 13 trimis pre Rapsachi și au rădicat mâna sa asupra Sionului și s-au sumețit cu trufiia sa.

22. Atunci s-au clătuit inimile și mâinile lor, și s-au chinuit ca ceale ce nasc, și au chemat pre Domnul cel milostiv, întinzind ei mâinile sale cătră El.

23. Și Cel Sfânt din ceriu degrab i-au auzit pre ei și i-au mântuit pre ei prin mâna lui Isaie.

4 Împă. 24. Lovit-au tabăra asirianilor și i-au omo-
19, 35 rât pre ei îngerul Lui.

Tovi. 25. Pentru că au făcut Iezechiia ce au plăcut
1, 15 Domnului și s-au întărit în căile lui David, tatălui său, care le-au poruncit Isaie, prorocul cel mare și credincios, întru vederea sa.

2 Mac. 26. În zilele lui, s-au înturnat soarele și au
8, 19 adaos împăratului viața.

4 Împă. 27. Cu duh mare au văzut ceale de pre urmă
20, 11 și au mângăiat pre cei ce plângea în Sion.

Isaia 28. Până în veaci au arătat ceale ce vor să
38, 8 fie și ceale ascunse, mai înainte de ce au venit eale.

19. (a) În cea veachie easte: pre Gog.

14. (a) În cea veachie easte: norod sfânt.

CAP 49

Iosie, Ieremie, Iezechiil. Doisprăzece proroci, Zorovavel, Iisus, fiul lui Iosedec. Neemia, Enoh, Iosif, Sit și Sim să laudă.

1. omenirea lui Iosie, întru tocmi-
rea tămâiei meștesugită cu lucrul făcătorului de mir.

2. În toată gura ca miierea să va
îndulci și ca muzica la ospățul vinului.

3. Acesta s-au îndreptat când s-au întors norodul și au stricat urâciunile fărădelegii.

4. Îndreptat-au cătră Domnul inima sa în zilele celor fără de leage, întărit-au bună-credința.

5. Afară de David și de Iezechiia și de Iosiia, toți păcat au păcătuit,

6. Pentru că au părăsit leagea Celui Preaînalt; împărații lui Iuda au încetat, pentru că au dat cornul său altora și mărirea sa neamului străin.

7.* Ars-au cetatea cea aleasă a sfințirei și au pustiit căile ei prin mâna lui Ieremie.

8. Că l-au chinuit pre el și în zgău s-au sfințit proroc, ca să dezrădăcinează și să năcăjească și să piiază, aseamenea să zidească și să sădească.

9.* Iezechiil, cel ce au văzut vederea mării, carea i-au arătat lui pre carul heruvimilor,

10. Că și-au adus aminte de vrăjmașii cei din povoii și bine au făcut celor ce și-au îndreptat căile.

11. Și oasele celor doisprăzece proroci să odrăslească din locul lor.

12. Și au mângăiat pre Iacov și i-au mântuit pre ei cu credința nădejdiei.

13.* Cum vom mări pre Zorovavel? Că și el easte ca o peceate în mâna dreaptă.

14.* Așea Iisus, fiul lui Iosedec, carii în zilele lor au zidit casă și au înălțat besearică sfântă (a) Domnului, gătită spre mărirea veacinică.

15. Și pomenirea lui Neemia, întru multă vreme, cel ce ne-au rădicat noao zidurile ceale căzute și au întărit porți și zăvoară și au rădicat căsile noastre.

16. Nici unul nu s-au zidit ca Enoh pre pământ, că și el s-au luat de pre pământ.

17.* Nici ca Iosif s-au făcut bărbat povățuitoriu fraților, întărire norodului, și oasele lui s-au cercetat.

18.* Sit și Sim întră oameni s-au mărit și, mai mult decât tot viețuitoriu, întru zidirea lui Adam.

CAP 50

Pre Simon, fiul lui Onie, îl laudă și hulește pre cei de alt neam, pre sichimeani și pre samarineani.

1.* imon, fiul lui Onie, preotul cel mare, carele în viața sa au proptit casa și în zilele sale au întărit besearica,

2. Și de el s-au întemeiat înălțimea a doaoa, tăriiia cea înaltă a sfintei, împregiur.

3. În zilele lui s-au micit sprijinito-

*4 Împă.
25, 9

*Iezechi.
1, 4

*Ezdra
3, 2

Agheu
1, 1

12
2, 22

24
*Zaha.
3, 1

*Face.
41, 40

42, 3
45, 5

50, 20
*Face.
4, 25

*1 Mac.
12, 7

2 Maca.
3, 4

riul apelor, cel de aramă, ca marea împregiur.

4. Cel ce au păzit pre norodul său de cădeare și au întărit cetatea spre încungiurare.

5. Cât s-au mărit întru întoarcerea norodului, întru ieșirea acoperemântului casii!

6. Ca luceafărul de dimineața în mijlocul norului, ca luna plină în zilele ei,

7. Ca soarele strălucind preste besearica Celui Preaînalt și ca curcubeul luminând în norii mărireii,

8. Ca floarea trandafirului în zilele primăvării, ca crinii la curgerea apelor,

9. Ca odrasla Livanului în zilele verii, ca focul și ca tămâia pre căție,

10. Ca vasul cel de aur bătut, împodobit cu tot fealiul de piază scumpă,

11. Ca maslinul ce odrăselește roade și ca chiparosul ce să înalță în nori.

12. Când au luat el haina mărireii și s-au îmbrăcat cu săvârșirea laudei,

13. Când să suia la oltariul cel sfânt, slăvea îmbrăcăminte sfinteniei; iară când priimea părțile din mâinile preoților și el stând lângă grătariul cuptoriului,

14. Împregiurul lui, cununa fraților, ca odrasla chedului în Livan, și l-au încungiurat pre el, ca stâlparile de finic,

15. Și toți fiii lui Aaron, întru mărireii sa și aducere Domnului, în mâinile lor, înaintea a toată adunarea lui Israil,

16. Și, slujind la oltariu, să împodobească aducerea Celui Preaînalt, Atotțitorului,

17. Au întins la vas mâna sa și au beut din sângele strugurului.

18. Vărsat-au la temeiurile jertvenicului miros de bună mireasmă Celui Înalt, Împăratului tuturor. Atunci, au strigat fiii lui Aaron, cu trâmbițe vărsate au răsunat.

19. Auzit au făcut glas mare, întru pomenire înaintea Celui Preaînalt.

20. Atunci, tot norodul, împreună, s-au grăbit și au căzut cu fața pre pământ, ca să se închine Domnului său, Atotțitorului, Dumnezeului celui Preaînalt.

21. Și au lădat cântăreții, cu glasurile sale, în casa cea mare, îndulcitu-s-au viersul; și s-au rugat norodul Domnului celui Preaînalt cu rugăciune înaintea Celui Milostiv, până ce s-au săvârșit podoaba Domnului și slujba Lui au sfârșit.

22. Atunci, pogorându-să, rădicat-au mâinile sale preste toată adunarea fiilor lui Israil, să dea binecuvântare Domnului cu buzele sale și întru numele Lui să se laude.

23. Și au poftorit închinăciunea, ca să areate blagosloveniia de la Cel Preaînalt.

24. Și acum, binecuvântați pre Dumnezeu toți, pre Cel ce face mari, pretutindinea.

25. Cel ce înalță zilele noastre din zgău și face cu noi după mila Sa.

29. (a) În cea veachie: al lui Eliazar. 31. (b) În cea veachie nu să află acestea: dă celor credincioși înțelepciune.

26. Să ne dea noao veselii inimii și să fie pace în zilele noastre întru Israil, până ce vor fi zilele veacului, ca să întărească la noi credința milii Sale, și în zilele Lui să ne izbăvească pre noi.

27. Doao neamuri au urât sufletul meu și a treia nu easte neam:

28. Cei ce șed în Muntele Samariei, filistimii și norodul cel nebun, carele lăcuiște în Sichima.

29. Învățătura înțelegerii și a științei am scris în cartea aceasta, eu, Iisus, fiul lui Sirah Ierusalimneanul (a), carele au vărsat ploaie de înțelepciune din inima sa.

30. Fericit e cel ce va petrece întru acestea; și cel ce va pune acestea în inima sa înțelept va fi.

31. Că de va face acestea, la toate va putea, că lumina Domnului easte urma lui, dă celor credincioși înțelepciune. Bine e cuvântat Domnul în veac. Fie! Fie! (b).

CAP 51

Mulțamește lui Dumnezeu, Carele din mare primejdii l-au mântuit pre dânsul, și îndeamnă pre toți spre strădaniia înțelepciunii ceii cerești.

1. ărturisi-mă-voiu Ție, Doamne Împărate, și Te voiu lăuda pre Tine, Dumnezeule, Mântuitorul meu.

2. Mărturisescu-mă numelui Tău, că acoperitoriu și ajutoriu Te-ai făcut mie și ai mântuit trupul meu de la perire.

3. Și din lațul limbii ocărătoare și de buzele celor ce grăiesc minciună, și înaintea celor ce stau, înainte Te-ai făcut mie ajutoriu.

4. Și m-ai izbăvit pre mine, după mulțimea milii și a numelui Tău, de la cei ce răcnea, gata să mă mânce,

5. Din mâna celor ce caută sufletul meu, din multe năcazuri care le-am avut,

6. Din nădușirea văpăii de primpregiur și din mijlocul focului, unde nu m-am ars,

7. Din adâncul pântecelui iadului și de limba necurată și de cuvântul mincinos și de limba cea nedreaptă, cu pără la împăratul.

8. Apropiatu-s-au până la moarte sufletul meu și viața mea era aproape de iad, jos.

9. Încungiuratu-m-au de toate părțile și nu era cine să-mi ajute. Căutat-am ajutoriu oame-nilor și nu era.

10. Și mi-am adus aminte de mila Ta, Doamne, și de lucrarea Ta, cea din veac.

11. Că mântuiești pre cei ce Te așteaptă pre Tine și-i izbăvești pre ei din mâna vrăjmașilor.

12. Și am înălțat pre pământ rugăciunea mea și m-am rugat pentru mântuirea de moarte.

13. Chemat-am pre Domnul, Tatăl Domnului meu, ca să nu mă părăsască în zilele năcazului, în vremea trufașilor, fără de ajutoriu.

14. Lăuda-voiu numele Tău neîncetat, și-l Bine e cuvântat Domnul în veac. Fie! Fie!

voiu cânta întru mărturisire, și s-au auzit rugăciunea mea.

15. Că m-ai mântuit pre mine din perire și m-ai scos din vreme rea.

16. Pentru aceea, mă voiu mărturisi și Te voiu lăuda și bine voiu cuvânta numele Domnului.

17. Când încă eram mai tinăr, mai înainte până ce a nu rătăci, am căutat înțelepciunea, aiavea, întru rugăciunea mea,

18. Înaintea besericii m-am rugat pentru ea și până la ceale de pre urmă o voiu căuta pre ea.

19. Ca de floarea strugurului copt, așa s-au veselit inima mea de ea.

20. Încălecat-au piciorul meu cu dreptate, din tinerețele mele o am cercat pre ea.

21. Plecat-am puțin urechiia mea, și am primit, și multă învățătură mi-am aflat.

22. Procopsit-am într-însa; Celui ce mi-au dat mie înțelepciune voiu da mărire.

23. Că am cugetat ca să o fac pre ea și am râvnit binele și nu mă voiu rușina.

24. Foarte s-au nevoit sufletul meu pentru ea, și întru toată fapta mea sârguitoriu am fost.

25. Mâinile mele le-am întins spre înălțime și de neștiințele ei m-am tânguit.

26. Sufletul meu l-am îndreptat la dânsa și întru curățenie o am aflat pre ea; inima mea mi-am lipit de ea, din început.

27. Pentru aceea, nu mă voiu părăsi.

28. Și pântecele meu s-au turburat căutându-o pre ea, pentru aceea, bună agoni-seală mi-am agonisit.

29. Dat-au Domnul limbă mie plata mea și cu aceea voiu lăuda pre El.

30. Apropiați-vă cătră mine cei neînvățați și mâneți în casa învățaturii!

31. Pentru ce întârziiați la acestea și sufletele voastre însătoșează foarte?

32. Deșchis-am gura mea și am grăit: „Agonișiți-vă fără de argint”.

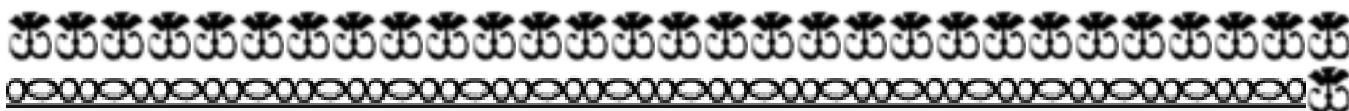
33. Supuneți cerbicea voastră supt jug, și să priimească sufletul vostru învățătură; aproape easte a o afla pre ea.

34. Vedeți cu ochii voștri că puțin m-am ostenit și multă odihnă mi-am aflat.

35. Luați învățătură, că mult număr de argint și mult aur veți câștiga cu ea.

36. Veselească-să sufletul vostru de mila Lui și nu vă rușinați de lauda Lui.

37. Lucrați lucrul vostru mai înainte de vreme, și va da plata voastră în vremea sa.

ISTORIA SUSANEI

Cuvânt înainte

Despre istoria Susanei, cum că easte parte a Sfintei Scripturi și beserica pururea ca o Scriptură dumnezeiască și de Daniil prorocul scrisă o ține, în Cuvântul înainte la prorocia lui Daniil, de prisosit s-au arătat.

Istoria Susanei de la începutul cărții lui Daniil e osebită, pentru că aceasta, precum nici a bălaorului istorie, nu easte în cărțile evreilor.

Doi bătrâni umblă să curvească cu Susana. Judecata morții asupra Susanii. Mântuirea ei prin Daniil.

1. **D**i era un om lăcuind în Vavilon și numele lui, Ioachim.

2. **S**i au luat muiare, căria era numele Susana, fata lui Helchia, frumoasă foarte și cu frica lui Dumnezeu.

3. Și părinții ei, drepti fiind, au învățat pre fata sa după Leagea lui Moisi.

4. Și era Ioachim bogat foarte și avea el grădină aproape de casa sa.

5. Și să aduna la el jidovii, pentru că era el mai mărit decât toți.

6. Și au fost rânduți doi mai bătrâni din norod, judecători în anul acela, de carii zisease Domnul că „Au ieșit fărădelegea din Vavilon, din bătrâni judecători, carii să părea că ocârmuiesc norodul”.

7. Aceștia rămânea la casa lui Ioachim și vinea la ei toți cei ce voia să aibă judecată.

8. Și când să ducea norodul la amiază, intra Susana și umbla în grădina bărbatului său.

tului său.

9. Și o au văzut pre ea cei doi bătrâni în toate zilele întrând și umblând, și s-au aprins cu pofta ei.

10. Și și-au răzvlătit gândul său și și-au abătut ochii săi, ca să nu caute spre ceriu, nici și-au adus aminte de judecățile ceale dreapte.

11. Și era amândoi înfierbântați pentru ea și n-au spus unul altuia durearea sa, că le era rușine a-și spune pofta sa, că vrea să se împreune cu ea.

12. Și păzea cu nevoință în toate zilele a o vedea pre ea. Și au zis unul cătră altul: „Să meargem acasă, că easte vremea prânzului”.

13. Și, ieșind, s-au despărțit unul de altul și, întorcându-să, au venit la același loc și, întrebând unul pre altul pricina, mărturisiră pofta sa.

14. Atunci, amândoi împreună au pus vreme